Roczne sprawozdanie z działalności Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego[1] za rok 2020

- Formularz należy wypełnić w języku polskim;
- Wypełnia się tylko pola białe.

1. INFORMACJE OGÓLNE

Podstawa prawna	Narodowy Instytut jest agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.), która działa na podstawie ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. 2017 poz. 1909, z późn. zm.) i statutu, który został nadany Instytutowi Rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 roku poz. 989).
Zakres działalności Instytutu	Narodowy Instytut jest instytucją właściwą w sprawach wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a także działalności pożytku publicznego i wolontariatu w zakresie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2003 Nr 96 poz. 873, z późn. zm.).

2. DANE JEDNOSTKI

Adres siedziby i dane kontaktowe	Kraj: Polska	Województwo: Mazowieckie	Powiat:
	Ulica: al. Jana Pawła II	Nr: 12	Nr lokalu: nd
	Miejscowość: Warszawa	Poczta: Warszawa	Nr telefonu: 22 468 44 00
	Nr faksu: 22 468 44 01	E-mail: kontakt@niw.gov.pl	Strona www: www.niw.gov.pl
Numer REGON	368854582		
Numer NIP	7010780575		
Organ nadzoru	Przewodniczący Komitetu ds. Pożytku Publicznego		
Organy Instytutu (w przypadku zmian w składzie organów należy wykazać wszystkich członków i wskazać w jakim okresie danego roku pełnili tę funkcję)	**Rada NIW-CRSO:** Członek Rady powołany przez Prezydenta RP: • dr hab. Marek Rymsza (członek Rady od 29 stycznia 2018 r.) Członkowie Rady powoływani przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego: • Piotr Mazurek (członek Rady od 26 stycznia 2018 r.) • Anna Gembicka (członek Rady od 2 października 2018 r.) • prof. dr hab. Ewa Leś (członek Rady od 2 października 2018 r.)		

[1] Zwany dalej: „Instytutem”.

<table>
<tr><td rowspan="4"></td><td colspan="2">Członek Rady powoływany przez ministra do spraw finansów publicznych:
• Michał Jędrzejczyk (członek Rady od 30 listopada 2018 r.)
Członkowie Rady reprezentujący organizacje pozarządowe powoływani przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego:
• Weronika Czyżewska-Waglowska (członek Rady od 26 stycznia 2018 r.)
• Ilona Gosiewska (członek Rady od 26 stycznia 2018 r.)
• Wojciech Jachimowicz (członek Rady od 26 stycznia 2018 r.)
• Sebastian Wijas (członek Rady od 26 stycznia 2018 r.)
• dr Tymoteusz Zych (członek Rady od 26 stycznia 2018 r.)
Członek Rady reprezentujący jednostki samorządu terytorialnego powoływany przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego:
• Witold Kozłowski (członek Rady od 30stycznia 2020 r.)
W dniu 13 lutego 2018 roku Przewodniczący Komitetu ds. Pożytku Publicznego powołał na przewodniczącego Rady NIW-CRSO p. Wojciecha Jachimowicza.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Dyrektor Instytutu:
Wojciech Kaczmarczyk, powołany w dniu 20 listopada 2017 roku przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego</td></tr>
<tr><td colspan="2">Zastępca Dyrektora:
Piotr Krygiel, powołany w dniu 21 listopada 2017 roku przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego na wniosek Dyrektora Instytutu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Zastępca Dyrektora:
Weronika Najda, powołana w dniu 2 października 2018 roku przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego na wniosek Dyrektora Instytutu.</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Komórki organizacyjne Instytutu, w tym liczba osób zatrudnionych</td><td>Nazwa komórki organizacyjnej</td><td>Liczba zatrudnionych osób w okresie sprawozdawczym</td></tr>
<tr><td>Biuro Programów Horyzontalnych</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Biuro Programów Tematycznych</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Biuro Programu Korpus Solidarności</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Biuro Organizacji Pożytku Publicznego</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Zespół Wsparcia</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Biuro Komunikacji i Promocji</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Zespół Radców Prawnych</td><td>2</td></tr>
<tr><td>Biuro Organizacyjne</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Biuro Księgowości i Finansów</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Główna Księgowa</td><td>1</td></tr>
</table>

Przeciętna liczba zatrudnionych w okresie sprawozdawczym, w przeliczeniu na etaty	Liczba osób zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty, na początek okresu sprawozdawczego	Liczba osób zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty, na koniec okresu sprawozdawczego
55,8	59	56

3. OPIS NAJWAŻNIEJSZYCH DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ INSTYTUT W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

W roku 2020 NIW-CRSO przeprowadził otwarte konkursy dotacyjne w ramach następujących programów:

- Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO: edycja 2020 Priorytet 1a; edycja 2020 Priorytet 1b; edycja 2019-2020 Priorytet 2a; edycja 2020 Priorytet 3; edycja 2020 Priorytet 4; edycja 2020 Priorytet 5;
- Programu Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19;
- Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030 (ROHiS);
- Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 20214-2020;
- Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030 (PWRUL).

W ramach przeprowadzonych konkursów wypłacono dotację w ramach zawartych umów:

- 542 dotacji w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2014-2020 (FIO);
- 483 dotacji w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO;
- 404 dotacji w ramach Programu Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19;
- 7 dotacji w ramach Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030 (ROHiS);
- 38 dotacji w ramach Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030 (PWRUL).

Działania w ramach programu Korpus Solidarności (KS) prowadzone były samodzielnie przez NIW-CRSO oraz we współpracy z partnerami na terenie kraju. W roku 2020 współpracowano z 16 regionalnymi (wojewódzkimi) oraz 7 lokalnymi partnerami, którzy realizowali działania przewidziane w programie.

Dla bezpośrednich adresatów programu (wolontariuszy, koordynatorów wolontariatu, organizatorów i otoczenia wolontariatu) prowadzono działania, których celem było zachęcenie do udziału w programie oraz przygotowanie do wolontariatu długoterminowego. Wolontariusze brali udział m.in. w spotkaniach informacyjnych, szkoleniach podstawowych i rozwijających, korzystali z porad w zakresie działań wolontariackich, organizowano akcje wolontariackie, które miały na celu popularyzację wolontariatu. Koordynatorzy i organizatorzy wolontariatu uczestniczyli w szkoleniach z zakresu organizacji i zarządzania wolontariatem, w debatach, stażach rozwojowych w doświadczonych placówkach, korzystali z konsultacji w zakresie współpracy z wolontariuszami. Dla otoczenia wolontariatu w środowiskach lokalnych prowadzono akcje informacyjne, promowano wolontariat długoterminowy, wspierano tworzenie lokalnych koalicji na rzecz wolontariatu.

NIW-CRSO zapewnił wsparcie merytoryczne i promocyjne dla partnerów programu, organizował spotkania, szkolenia, pomoc opiekunów w realizacji zadań. Kontynuowano realizację programu edukacyjnego, przygotowano kadrę trenerską, która prowadzi działania edukacyjne w ramach Korpusu. Współpraca z partnerami rozpoczęła proces tworzenia nieformalnej „sieci współpracy partnerskiej", która zapewni trwałą strukturę wspierania i rozwoju programu w kolejnych latach.

Rozwijano funkcjonowanie serwisu internetowego programu oraz Systemu Obsługi Wolontariatu, który służy m.in. do rejestracji uczestników Korpusu, pozwala na wybór ofert wolontariatu, dokumentowanie działań wolontariuszy i organizatorów wolontariatu. Rozpoczęto proces certyfikacji organizacji uczestniczących w programie. Opracowane zostały założenia Karty Wolontariusza, unikalnego programu benefitowego dla członków Korpusu, rozpoczęto proces budowania grupy Ambasadorów Korpusu Solidarności.

Szczegółowa informacja nt. powyższych konkursów została zawarta w części dotyczącej opisu realizacji przez NIW-CRSO ww. Programów.

NIW-CRSO realizował także zadania ustawowe dotyczące prowadzenia wykazu organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Zgodnie z art. 27a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) Dyrektor NIW-CRSO opublikował na stronie www.niw.gov.pl/opp/sprawozdania-opp w dniu 11 grudnia 2019 r. wykaz organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za 2019 rok w 2020 roku, w którym było uwzględnionych 8 798 organizacji pożytku publicznego. Począwszy od stycznia 2020 r. wykaz ten był co miesiąc aktualizowany. Dopisywane były do niego organizacje, które w myśl art. 27a ust. 3a ww. ustawy wykazały, że zamieszczenie z opóźnieniem sprawozdań za 2018 rok nastąpiło bez ich winy albo z przyczyn od nich niezależnych, natomiast usuwane były te organizacje, w stosunku do których wpisana została do Krajowego Rejestru Sądowego informacja o otwarciu likwidacji lub ogłoszenia upadłości, lub które straciły status organizacji pożytku publicznego, lub zostały wykreślone z Krajowego Rejestru Sądowego. Szczegółowe informacje dotyczące liczby organizacji znajdujących się w wykazie w poszczególnych miesiącach zaprezentowane zostały w pkt. 5.2. Dane związane z wykazem i jego aktualizacjami były na bieżąco przekazywane do Ministerstwa Finansów.

Od marca 2020 roku NIW-CRSO funkcjonował w sytuacji pandemii SARS-CoV-2.

W kontekście realizacji zadań związanych z wdrażaniem programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w związku z koniecznością dostosowania formuły realizowanych przez organizacje zadań publicznych oraz na podstawie art. 15zzzzzb ustawy z dnia z dnia 2 marca 2020 r., o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dofinansowane oferty i wnioski aktualizowano do panującej sytuacji, czego potwierdzeniem były zawierane aneksy do umów dotacyjnych (m.in. w zakresie zmiany formy planowanych działań, ich terminów, przeznaczenia zaoszczędzonych środków w wyniku wprowadzonych zmian).

Z uwagi na sytuację epidemiczną Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego przedłużył o trzy miesiące[2], tj. z 15 lipca do 15 października 2020 r., termin zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdań za 2019 rok w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego. Ta zmiana terminu nie miała wpływu na terminowe przygotowanie i opublikowanie na stronie NIW-CRSO wykazu organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za 2020 rok w 2021 roku, który został sporządzony na dzień 30 listopada 2020 r. i upubliczniony 15 grudnia 2020 r., gdyż przesunięciu nie uległ termin, tj. do 30 listopada 2020 r., zamieszczenia sprawozdań za 2019 rok w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego, których rok obrotowy był inny niż kalendarzowy.

W związku z nadzwyczajną sytuacją wywołaną rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (COVID-19), korzystając z uprawnień przyznanych pracodawcy na podstawie art. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374), celem ograniczenia ryzyka zakażenia się tymże wirusem, 12 marca 2020 r. Dyrektor NIW-CRSO wprowadził komunikatem zmiany w organizacji pracy w Narodowym Instytucie, polegające m.in. na poleceniu wykonywania pracy zdalnie, które utrzymywane były kolejnymi komunikatami do końca 2020 r.

[2] Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2020 (Dz. U. 2020 poz. 906)

4. REALIZACJA PROGRAMÓW WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO (należy wypełnić załącznik do niniejszego wzoru sprawozdania, odrębnie dla każdego programu)
5. ZADANIA INSTYTUTU WYNIKAJACE Z USTAWY Z DNIA 24 KWIETNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE34
5.1 SPRAWOZDAWCZOŚĆ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO
Liczba organizacji pożytku publicznego (opp), które zamieściły zatwierdzone sprawozdanie finansowe i roczne sprawozdanie merytoryczne z działalności za 2018 rok na podstawie

1) art. 23 ust. 6 ustawy		2) art. 23 ust. 6b ustawy	
w terminie (do 15 lipca)	**po terminie**	**w terminie (do 30 listopada)**	**po terminie**
8 342 (do 15 października, w 2020 roku termin ten został przesunięty o trzy miesiące)[5]	553	123	2

Liczba wezwań (art. 33a ust. 1 pkt 1 ustawy)	Liczba wniosków do sądu (art. 33a ust. 1 pkt 2 ustawy)	Liczba wniosków, na podstawie których opp straciły status opp
294	156	222

5.2 WYKAZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO UPRAWNIONYCH DO OTRZYMANIA 1% PODATKU DOCHODOWEGO ZA ROK 2017 W 2018

Data sporządzenia i zamieszczenia wykazu	**11 grudnia 2019 roku**
Liczba opp	**8 798**

Aktualizacja wykazu	**Data**	**Liczba opp**	
	14 stycznia 2020 roku	**8 808**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		20	**10**
	Data	**Liczba opp**	
	11 lutego 2020 roku	**8 827**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		34	**15**
	Data	**Liczba opp**	
	11 marca 2020 roku	**8 875**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		59	**11**

[3] Dz. U. z 2019 r. poz. 688.

[4] Zwana dalej: „ustawą”.

[5] rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2020 (Dz. U. poz. 906)

	Data	**Liczba opp**	
	7 kwietnia 2020 roku	**8 878**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		13	**10**
	Data	**Liczba opp**	
	11 maja 2020 roku	**8 879**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		4	**3**
	Data	**Liczba opp**	
	4 czerwca 2020 roku	**8 874**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		0	**5**
	Data	**Liczba opp**	
	22 lipca 2020 roku	**8 873**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		1	**2**
	Data	**Liczba opp**	
	6 sierpnia 2020 roku	**8 862**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		0	**11**
	Data	**Liczba opp**	
	10 września 2020 roku	**8 857**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		0	**5**
	Data	**Liczba opp**	
	5 października 2020 roku	**8 851**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		0	**6**
	Data	**Liczba opp**	
	5 listopada 2020 roku	**8 846**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		0	**5**
	Data	**Liczba opp**	
	9 grudnia 2020 roku	**8 827**	
		w tym	
		dodanych	**usuniętych**
		0	**19**

5.3 FUNDUSZ WSPIERANIA ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO[6]	
Stan środków Funduszu na początek okresu sprawozdawczego	**Stan środków Funduszu na koniec okresu sprawozdawczego**
223 866,06 zł	555 843,41 zł
Kwota wpłat na Funduszu	
Środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych niewydatkowane przez opp, które utraciły status opp	326 970,56 zł
Środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych wydatkowane niezgodnie z art. 27 ust. 2 wraz z odsetkami	4 667,99 zł
Środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych przekazane na rzecz opp, która nie została uwzględniona w wykazie organizacji mających status opp, o których mowa w art. 27aa ust. 3, wraz z odsetkami	0 zł
Odsetki od wolnych środków finansowych przekazanych w zarządzanie na podstawie art. 78d ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych[7]	337,88 zł
Łączna kwota wpłat	331 977,35 zł (w tym kwota 0,92 zł, która nieprawidłowo została przekazana w dniu 31 grudnia 2020 roku na rachunek bankowy FWOPP i która została zwrócona nadawcy 11 stycznia 2021 roku)
Liczba podmiotów dokonujących wpłaty	**Liczba decyzji wydanych w trybie art. 22 ust. 9, art. 27 ust. 2a i art. 27aa ust. 4 ustawy**
13	6
Opis udzielonego wsparcia ze środków funduszu	Środki zgromadzone w Funduszu nie były w 2020 roku rozdysponowane w trybie otwartego konkursu ofert ze względu na ich zbyt małą kwotę.

5.4 INNE DZIAŁANIA DYREKTORA INSTYTUTU W ZAKRESIE ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO			
Podstawa prawna	**Liczba wezwań**	**Liczba wniosków skierowanych do sądu**	**Liczba wniosków, na podstawie których opp straciły status opp**
art. 27aa ust. 5 ustawy		0	0

[6] Zwany dalej „Funduszem".
[7] Dz. U. z 2019 r. poz. 869

art. 33 ust. 2 ustawy		0	0
art. 33 ust. 3 ustawy		0	0
art. 33a ust. 2 pkt 1-8 ustawy	1	1	0
art. 33a ust. 3 ustawy		0	0
art. 33aa ustawy		7	5

5.5 KONTROLE POWIERZONE PRZEZ PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO

Przewodniczący do spraw Pożytku Publicznego nie powierzył w 2020 roku Dyrektorowi NIW-CRSO żadnych kontroli do przeprowadzenia.

6. DZIAŁANIA INFORMACYJNO-EDUKACYJNE I KOMUNIKACJA

Działania informacyjno-edukacyjne w NIW-CRSO w 2020 r. uwarunkowane były w znaczącym stopniu sytuacją epidemiczną w kraju. W związku z obostrzeniami wynikającymi z tej sytuacji zrezygnowano z organizacji części wydarzeń lub dostosowano ich formułę tak, aby organizacja i przebieg były zgodne z obowiązującymi zaleceniami. Działania komunikacyjne prowadzone były z zachowaniem dbałości o jakość merytoryczną przekazywanych informacji oraz o to, by informacje docierały do odpowiednich grup odbiorców w odpowiednim czasie. Zrealizowano następujące działania komunikacyjne:

- **komunikacja w mediach społecznościowych:** w NIW-CRSO prowadzone są 4 profile w mediach społecznościowych: na Facebooku, Twitterze, Instagramie i YouTube; w 2020 r. liczba fanów na Facebooku wzrosła o 40%, czyli o blisko 3000 osób – z 7260 os. na koniec 2019 r. do 10 177 os. na koniec 2020 r.; liczba obserwujących na Twitterze wzrosła w 2020 r. o 68% do 767 osób. Na kanale Narodowego Instytutu na YouTube publikowane były filmy dotyczące działalności NIW-CRSO i wydarzeń organizowanych przez Instytut, projektów realizowanych przez beneficjentów oraz webinaria Akademii NIW, m.in. dotyczące poszczególnych programów realizowanych przez NIW-CRSO. Kanał ma 445 subskrypcji, co oznacza wzrost o 71% w stosunku do ubiegłego roku. Kanał NIW-CRSO na Instagramie obserwuje ok. 730 użytkowników, co oznacza wzrost w ciągu roku o 46%. Profile w mediach społecznościowych, razem ze stroną internetową niw.gov.pl, to główne kanały komunikacji NIW-CRSO; ze wszystkimi internautami prowadzona jest komunikacja na bieżąco, zarówno poprzez komentarze, jak i prywatne wiadomości, a także poprzez wiadomości przesyłane na adres media@niw.gov.pl i kontakt@niw.gov.pl.

  Największym sukcesem w 2020 r. w mediach społecznościowych była promocja konferencji „Społeczeństwo obywatelskie: kierunek wspólnota", która odbyła się 19-20 listopada 2020 r. w trybie hybrydowym. Podczas konferencji ogłoszono plany dotyczące istniejących i nowych programów NIW-CRSO. Jeden z paneli został w całości poświęcony programowi NOWEFIO. Transmisja na FB z pierwszego dnia konferencji dotarła do ok. 7 000 użytkowników, natomiast drugiego dnia było to ok. 10 000 osób. Posty z transmisją wzbudziły bardzo duże zainteresowanie wśród oglądających, wygenerowały w sumie ok. 120 reakcji, w tym komentarzy oraz udostępnień. Dla porównania, transmisja z konferencji z 2019 r. osiągnęła na FB zasięg 2 700 osób i 50 reakcji.

  W mediach społecznościowych promowano także II Forum Wolontariatu, które również wzbudziło duże zainteresowanie użytkowników wirtualnych kanałów NIW-CRSO.

  Epidemia COVID-19 znacząco wpłynęła na obecność NIW-CRSO w sieci. W pierwszych miesiącach pandemii prowadzona była kampania informacyjna na temat Tarczy Antykryzysowej dla trzeciego sektora oraz na temat Programu Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19. NIW-CRSO wspierał również odpowiedzialne postawy związane z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego i był promowany jako instytucja zachowująca wszystkie obowiązkowe środki bezpieczeństwa. Wsparcie dla NGO w obliczu COVID-19 było najważniejszym tematem w mediach społecznościowych NIW-CRSO w 2020 r. Ze względu na wirtualny charakter większości wydarzeń organizowanych przez NIW-CRSO, kanały w mediach społecznościowych były adekwatnym narzędziem ich promocji. Do zachęcania do udziału w wydarzeniach wykorzystano grafiki, posty, relacje oraz filmy

z udziałem kierownictwa i pracowników Narodowego Instytutu.

Pandemia wpłynęła również na zmniejszenie liczby wydarzeń organizowanych przez partnerów NIW-CRSO. W związku z tym więcej uwagi w 2020 r. poświęcono promocji projektów realizowanych przez beneficjentów programów Narodowego Instytutu.

Tematem komunikacji w mediach społecznościowych generującym tradycyjnie bardzo duże zainteresowanie były nabory wniosków, ich wyniki oraz treści związane z popularyzacją wiedzy na temat konkursów.

- **komunikacja elektroniczna – strona www:** informacje o aktualnych wydarzeniach i działaniach NIW-CRSO są publikowane na stronie www.niw.gov.pl, która jest nie tylko źródłem informacji bieżących, ale również stanowi repozytorium dokumentów i informacji dotyczących programów, których Narodowy Instytut jest operatorem, jak również pełni funkcję Biuletynu Informacji Publicznej. W 2020 r. stronę odwiedziło ponad 220 tys. użytkowników (liczba planowana w Planie Działalności NIW na 2020 r. to 190 tys.). Liczba odsłon na stronie wyniosła ponad 1 148 200, wobec planowanych 1 700 000. Udało się obniżyć średnią szybkość ładowania strony z 4,9 sek. do 3,79 sek. (planowane było obniżenie do 4 sek.), natomiast liczba powracających użytkowników spadła z 27,15% na koniec 2019 r. do 23,5% (wobec planowanego na 2020 r. wzrostu do 35%).
- **komunikacja elektroniczna:** – **newsletter**. W 2020 r. newsletter był wysyłany średnio raz na miesiąc do organizacji i osób, które wyraziły zainteresowanie otrzymywaniem informacji tą drogą. W ciągu roku wysłano łącznie 14 newsletterów. Średnia *open rate* newslettera wyniosła 27%, a średnia *click through rate* wyniosła 6,72%. Nominalnie wartości te przedstawiają się odpowiednio: 2 504 i 614. Średnia liczba odbiorców wyniosła 8 984.
- **współpraca z mediami tradycyjnymi**: w 2020 r. wysłano 9 informacji prasowych oraz opracowano 12 odpowiedzi prasowych; w tym czasie prowadzono aktywną dwustronną komunikację z mediami ogólnopolskimi i lokalnymi poprzez m.in. wywiady udzielane przez przedstawicieli NIW-CRSO w trakcie wydarzeń organizowanych przez Narodowy Instytut (np. konferencja doroczna Narodowego Instytutu „Społeczeństwo obywatelskie: kierunek wspólnota", „II Forum Wolontariatu") i partnerów NIW-CRSO lub aranżowane bezpośrednio przez media (np. Gazeta Prawna).
- **monitoring mediów tradycyjnych i społecznościowych**: przez cały rok działał całodobowy monitoring mediów tradycyjnych i społecznościowych. Monitoring umożliwia bieżący dostęp do materiałów medialnych, które ukazują się na temat NIW-CRSO; pozwalało to na efektywne prowadzenie komunikacji wizerunkowej, skuteczniejsze dotarcie do osób zainteresowanych działalnością Narodowego Instytutu, a także szybsze reagowanie w sytuacjach kryzysowych.
- **komunikacja wewnętrzna:** komunikacja do i od pracowników nt. istotnych wydarzeń, nowych procedur i zmian była realizowana głównie poprzez pocztę elektroniczną, ze względu na wprowadzoną pracę zdalną na czas zagrożenia COVID-19. Poprzez system „Dzieje się" zbierane były informacje o najważniejszych
- z punktu widzenia komunikacji wydarzeniach i działaniach biur programowych.
- **komunikacja NIW-CRSO związana z sytuacją epidemiczną – rozwiązania dla III sektora:** w I kwartale 2020 r., w związku z sytuacją epidemiczną spowodowaną zagrożeniem COVID-19, realizowano zadania związane z komunikowaniem wsparcia ze strony rządu dla NGO w Polsce, sposobu funkcjonowania Instytutu w warunkach epidemicznych, a także pokazywaniem najlepszych praktyk postępowania w warunkach epidemicznych i wspierania potrzebujących, które były realizowane przez beneficjentów programów NIW-CRSO.

  Dwa główne przekazy komunikacyjne dotyczyły informowania przedstawicieli sektora pozarządowego o rozwiązaniach, z których mogą skorzystać w ramach Tarczy Antykryzysowej oraz wdrożonego przez NIW-CRSO Programu Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19 .

  Tarcza Antykryzysowa dla III sektora

  Rozwiązania dla III sektora w ramach Tarczy Antykryzysowej obejmowały w części ulgi dla NGO, tak jak dla przedsiębiorców, część z rozwiązań dotyczyła terminów i sposobów rozliczania zadań publicznych, a pozostałe wprowadzały ułatwienia w realizacji funkcji zarządczych w warunkach epidemii oraz dofinansowania działań mających na celu zapobieganie rozwojowi i zwalczanie skutków epidemii.

  W celu klarownego przedstawienia kompleksowych rozwiązań prawnych została stworzona infografika przedstawiająca: rodzaj pomocy, jaką mogą uzyskać organizacje pozarządowe, przesłanki uprawniające do

uzyskania tej pomocy, formy prawne organizacji, których pomoc dotyczy, odesłanie do danego przepisu oraz datę jego wejścia w życie.

Rozwiązania w ramach Tarczy komunikowane były kilkukrotnie we wszystkich kanałach komunikacji NIW-CRSO: na stronie niw.gov.pl, w mediach społecznościowych: na Facebooku, Twitterze i Instagramie oraz poprzez newsletter (wysyłka do ponad 18 tys. odbiorców). Za pierwszym razem informacje zostały opublikowane 20 marca, po ogłoszeniu przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego faktu objęcia organizacji III sektora przez rząd działaniami osłonowymi w ramach tarczy antykryzysowej. Kolejne rozwiązania dla organizacji pozarządowych w związku z zagrożeniem COVID-19 zostały zakomunikowane 7 kwietnia. Do mediów (ponad 700 odbiorców) zostały wysłane komunikaty prasowe nt. Tarczy dla NGO („Wystąpienie Wicepremiera Piotra Glińskiego: Tarcza antykryzysowa dla III sektora" oraz „Rząd przyjął pakiet kolejnych propozycji dla organizacji pozarządowych w związku z zagrożeniem COVID-19"). Dodatkowo – w ramach współpracy z KPRM i MKiDN – informacje nt. Tarczy dla III sektora były publikowane w kanałach tych instytucji.

W kanałach NIW-CRSO opublikowano również informacje nt. adresu mailowego tarcza.ngo@kprm.gov.pl, uruchomionego przez Departament Społeczeństwa Obywatelskiego w KPRM, na który można przesyłać zapytania dotyczące Tarczy Antykryzysowej, oraz zbioru pytań i odpowiedzi dotyczących uzyskiwania pomocy w ramach Tarczy, opublikowanych na stronie Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego – www.pozytek.gov.pl.

Program COVID-19

Program Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19 został ogłoszony 7 maja 2020 r.. Dla ułatwienia zrozumienia przez odbiorców zasad i wytycznych Programu została stworzona seria 11 infografik, przedstawiających m.in. priorytety Programu, uprawnione podmioty, kwoty dofinansowania, przykłady działań, na które można było uzyskać wsparcie i działań, na które nie można było uzyskać wsparcia. Przedstawiono również różnice pomiędzy Programem COVID-19, a Priorytetem 5 PROO.

Dla ułatwienia identyfikacji materiałów dotyczących Programu zostało opracowane logo Programu COVID-19. Program był komunikowany we wszystkich kanałach komunikacji NIW-CRSO: na stronie niw.gov.pl, w mediach społecznościowych: na Facebooku, Twitterze i Instagramie oraz poprzez newsletter (przeprowadzono wysyłkę do ponad 18 tys. odbiorców). Na kanale NIW-CRSO w serwisie Youtube zostało opublikowane webinarium poświęcone Programowi, zrealizowane przez NIW-CRSO (ponad 1,7 tys. wyświetleń). Dodatkowo – w ramach współpracy z KPRM i MKiDN – informacje nt. Programu COVID-19 zostały publikowane w kanałach tych instytucji.

Do mediów (ponad 600 adresatów) został wysłany komunikat prasowy pt. „10 milionów złotych na wsparcie III sektora: Rada Ministrów przyjęła rządowy Program Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w Zakresie Przeciwdziałania Skutkom COVID-19".

- **wysyłka kartek świątecznych**: przed Wielkanocą i Bożym Narodzeniem zrealizowane zostały wysyłki elektronicznych kartek okolicznościowych; łącznie blisko 6 681 kartek świątecznych trafiło do partnerów, subskrybentów newslettera i pozostałych interesariuszy NIW-CRSO.
- **kampania społeczna:** w dn. 21-26.12.2020 r. została zrealizowana kampania promująca wolontariat długoterminowy oraz Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018 – 2030 Korpus Solidarności. Spoty video zostały wyemitowane na 2 platformach telewizyjnych – TVP i POLSAT.

  Wyniki kampanii telewizyjnej (wg raportów przesłanych przez nadawców):

  - GRP dla TVP: 87,75
  - GRP dla Polsatu: 80,61

  Oprócz kanałów TV kampania odbywała się również w Internecie w kanałach mediów społecznościowych NIW-CRSO, na stronie internetowej niw.gov.pl oraz na stronie internetowej Korpusu Solidarności. Kampania online realizowana była również na kanałach YouTube, Instagram, Facebook w formie reklamy display.
- **udział w wydarzeniach pozarządowych na terenie całej Polski (#NIWontour)**: przedstawiciele NIW-CRSO uczestniczyli w różnych spotkaniach organizowanych przez instytucje i organizacje z całego kraju. Część z tych wydarzeń była współorganizowana przez NIW-CRSO (np. „Z tradycją w przyszłość - budowanie tożsamości w oparciu o lokalne dziedzictwo" w Uniejowie, Kongres Profesji i Zawodów

Pomocowych w Warszawie), jak i przez organizacje pozarządowe oraz inne instytucje: konferencja prasowa w Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku z okazji podpisania porozumienia w ramach Karty Wolontariatu, konferencja prasowa kampanii BohaterON w Warszawie, Letnia Szkoła Giełdowa #Go4Poland w Warszawie, Strefa Społeczna Święta Wolności i Demokracji z okazji obchodów 40-lecia Porozumień Sierpniowych w Gdańsku, Park Dzieje w Murowanej Goślinie, Forum Ekonomiczne 2020 w Karpaczu, Gala Finałowa Konkursu Historycznego w Warszawie, Employee Loyalty Summit w Warszawie, Konwent Regionalnej Sieci Współpracy Organizacji Pozarządowych z Samorządem Terytorialnym, Lubelskie Forum Inicjatyw Pozarządowych 2020 w Lublinie, Uroczysta Gala Międzynarodowego XII Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezłomni Wyklęci w Gdyni, konferencja pt. „Współczesne wartości społeczeństwa obywatelskiego" w Gdańsku, Uroczysta Gala Nagrody Bursztynowego Mieczyka w Gdańsku; w przypadku ponad 20 takich spotkań, ich organizacja była koordynowana lub współorganizowana przez NIW-CRSO, które zapewniało również oprawę promocyjną. W związku z sytuacją epidemiczną większość wydarzeń odbyła się w trybie online.

Kongres Profesji i Zawodów Pomocowych, który odbył się w Warszawie 25 lutego 2020 r. został zorganizowany przez Kancelarię Prezydenta RP we współpracy z NIW-CRSO. W wydarzeniu wziął udział Prezydent RP Andrzej Duda. Instytut współorganizował panel pt. „Co nas łączy, co nas różni: poradnictwo, doradztwo", podczas którego był omawiany program wsparcia dla organizacji świadczących poradnictwo. Uczestnicy panelu moderowanego przez Tomasza Kulikowskiego (Dyrektora Biura Interwencyjnej Pomocy Prawnej w Kancelarii Prezydenta RP) oraz Piotra Lewkę (Prezesa Zarządu Stowarzyszenia OVUM, wiceprezesa Zarządu Związku Biur Porad Obywatelskich), odwoływali się do doświadczeń z poprzedniego wydarzenia – Kongresu Poradnictwa, który odbył się 1 lipca 2019 r. Paneliści podsumowali działania podjęte przez Kancelarię Prezydenta RP oraz NIW-CRSO na podstawie wniosków powstałych w trakcie dyskusji podczas poprzedniego Kongresu. Dyrektor NIW-CRSO uczestniczył również w panelu pt. „Profesje i zawody pomocowe – kierunki rozwoju i integracji". Kongres zgromadził ok. 500 uczestników.

Po raz kolejny NIW-CRSO aktywnie uczestniczył w **Forum Ekonomicznym**. Dyrektor NIW-CRSO moderował panel pt. „Rola organizacji pozarządowych w kształtowaniu postaw obywatelskich". W panelu wzięli udział: Danuta Przywara (Prezes Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka), Przemysław Koperski (Poseł na Sejm RP, Nowa Lewica), Artem Zozulia (Przewodniczący Fundacji Ukraina), Joanna Maria Stolarek (Dyrektorka Fundacji im. Heinricha Boella), Tymoteusz Zych (Wiceprezes Fundacji Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris). Podczas dyskusji paneliści próbowali odpowiedzieć na pytania, czy organizacje pozarządowe, to przyszłość siły i jedności obywatelskiej oraz kto boi się organizacji pozarządowych? Dyrektor NIW-CRSO wziął również udział jako panelista w panelu pt. „Budowanie kapitału społecznego kluczem sukcesu konkurencyjnej gospodarki - cz. II", który moderował Juliusz Braun, członek Rady Mediów Narodowych. Dyskusja dotyczyła kapitału społecznego i jego roli w rozwoju gospodarczym.

- Uczestnictwo Dyrektora NIW-CRSO w pracach Kapituły Nagrody Prezydenta RP „Dla Dobra Wspólnego"
- Uczestnictwo Dyrektora NIW-CRSO w pracach Kapituły Nagrody BohaterON
- Uczestnictwo Dyrektora NIW-CRSO w posiedzeniach Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego i informowanie o działaniach NIW-CRSO:
  - 14 lutego 2020 r.
  - 17 kwietnia 2020 r.
  - 29 kwietnia 2020 r.
  - 15 maja 2020 r.
  - 18 czerwca 2020 r.
  - 16 lipca 2020 r.
  - 22 października 2020 r.
  - 27 listopada 2020 r.
- Konferencja Ignis Dei „Rola lidera w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego" – udział w panelu (27 maja 2020 r.)
- Letnia Szkoła Gielgowa Go4Poland (25 sierpnia 2020 r.)
- II Kongres Świętokrzyskich NGO (22 października 2020 r.)

Wszystkie wydarzenia, które są organizowane przez NIW-CRSO lub w których uczestniczy przedstawiciel NIW-CRSO, zostały zbiorczo ujęte pod hasłem #NIWontour.

- **Akademia NIW**: Akademia to cykl webinariów i warsztatów, w trakcie których pracownicy NIW-CRSO dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem dotyczącym działania w NGO. Tematyka działań Akademii jest dostosowana do potrzeb zgłaszanych przez organizacje III sektora, w odniesieniu zarówno do *know-how*, jak i narzędzi pomocnych w codziennej działalności. Projekt jest skierowany do następujących odbiorców:
  - organizacji społeczeństwa obywatelskiego,
  - beneficjentów programów prowadzonych przez NIW-CRSO,
  - społeczników działających w ramach grup nieformalnych,
  - przedstawicieli/pracowników samorządów terytorialnych,
  - pracowników firm zajmujących się społeczną odpowiedzialnością biznesu.

  Rok 2020 przyniósł kontynuację działań w ramach Akademii. W związku z pandemią COVID-19 były one realizowane głównie w postaci webinariów. Jeszcze przed ogłoszeniem pandemii zostały zorganizowane warsztaty w Kaliszu. Od styczna do grudnia 2020 r. w ramach Akademii przeprowadzono 12 webinariów. Łącznie w webinariach i warsztatach wzięło udział ponad 800 osób. Dodatkowo nagrania z webinariów zostały udostępnione w kanale NIW-CRSO na YouTube, dzięki czemu mogą służyć jako źródło informacji dla osób, które nie mogły wziąć udziału w webinariach na żywo.
- **przygotowanie i wyprodukowanie gadżetów i materiałów promocyjnych**: w 2020 r. przeprowadzono postępowanie przetargowe na zakup materiałów promocyjnych i ekspozycyjnych dla NIW-CRSO i biur programowych. Dla Narodowego Instytutu i poszczególnych programów zostały opracowane graficzne linie kreatywne. Zamówione zostały również kalendarze książkowe i trójdzielne z identyfikacją wizualną NIW-CRSO.
- **Księga Identyfikacji Wizualnej**: w 2020 r. zlecono opracowanie KIW – systemu wytycznych dla stosowania znaku NIW-CRSO i znaków programów tematycznych, spójnego m.in. pod względem kolorystyki, typografii, zasad wykorzystania logotypu. Identyfikacja wizualna stanowi narzędzie promowania marki NIW-CRSO i programów, których Narodowy Instytut jest operatorem (PROO, FIO, Korpus Solidarności, ROHiS, Uniwersytety Ludowe). Opracowanie KIW pozwoli nadać spójny, unikalny i łatwo rozpoznawalny styl wszelkim materiałom i produkcjom będącym nośnikami znaku NIW-CRSO i znaków programów. Ułatwi również prawidłowe stosowanie oznaczeń beneficjentom programów NIW-CRSO, którzy mają obowiązek informowania o źródle finansowania swoich projektów.
- **działania promocyjne programów NIW-CRSO (FIO, PROO, ROHiS, KS, PWRUL)**: w połowie roku zostały ogłoszone 2 konkursy Korpusu Solidarności pn. Partnerstwo dla Wolontariatu (konkurs uzupełniający i edycja lokalna), konkurs PROO P1a, ROHiS, PROO P5, PROO P2a, PROO P3 i P4, PROO 1b oraz konkurs w ramach Programu COVID-19. Ogłoszono wyniki konkursu FIO 2020 P2-4, konkursów ROHiS, PROO 2a, PROO P3 i P4, PROO 1b oraz COVID-19. Poza promocją konkursów, liczbie złożonych wniosków i wyników w mediach społecznościowych i na stronie internetowej, na profilu NIW-CRSO na Facebooku i w innych kanałach mediów społecznościowych oraz na stronie niw.gov.pl zamieszczane były grafiki wyjaśniające zasady udziału w konkursach.

  W marcu zostało zorganizowane seminarium pt. „Niezależny i stabilny 3 sektor - wsparcie budowy kapitałów żelaznych" – NIW-CRSO było zaangażowane w organizację oraz zrealizowało oprawę promocyjną seminarium.

  W III kw. zostały ogłoszone 2 konkursy Korpusu Solidarności na wolontariusza i koordynatora roku oraz pierwszy konkurs nowo uruchomionego PWRUL. Ogłoszono wyniki konkursów PROO 1b i PROO 1a, a także poinformowano o zakończeniu naboru wniosków w Programie COVID-19. Na profilu NIW-CRSO na Facebooku i na stronie niw.gov.pl zamieszczane były również informacje o naborach do grona ekspertów NIW-CRSO, do Komitetu Monitorując- Sterującego PWRUL i konsultacjach publicznych regulaminu PWRUL.

  W IV kwartale ogłoszono wyniki pierwszego konkursu PWRUL oraz konkursy na Lokalne i Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu na lata 2021-2023. Ogłoszono też konsultacje Regulaminów konkursów na rok 2021 w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 Priorytety 1a, 1b, 2a, 3, 4, 5.

  W związku z udziałem NIW-CRSO w Targach CSR 2020, które odbyły się w październiku promowano wydarzenie oraz wirtualne stoisko Instytutu. Dodatkowo opracowano wywiad z dyrekcją Narodowego Instytutu i materiały promocyjne nt. Korpusu i Karty Wolontariusza do specjalnego numeru magazynu „Personel i Zarządzanie" (wersja drukowana i elektroniczna) dystrybuowanego w związku z Targami CSR.

Działanie to miało na celu dotarcie z informacją o KS do osób decyzyjnych w firmach i instytucjach, które są potencjalnymi partnerami Karty Wolontariusza.

W III i IV kwartale realizowane było zamówienie na stworzenie (do) 21 filmów promujących NIW-CRSO i programy, których Narodowy Instytut jest operatorem. Zamówienie zaowocowało produkcją łącznie 17 filmów – 5 filmów nt. NIW-CRSO i programów, 10 filmów przedstawiających beneficjentów NIW-CRSO oraz 2 animacji nt. Karty Wolontariusza i Korpusu Solidarności.

- **działania promocyjne OPP**: Co miesiąc na stronie niw.gov.pl publikowane są aktualizacje wykazu Organizacji Pożytku Publicznego.
- **konferencja doroczna NIW-CRSO:** trzecia doroczna konferencja pt. **„Społeczeństwo obywatelskie: kierunek wspólnota"** odbyła się 19 i 20 listopada 2020 r. Głównym tematem spotkania była wspólnota: wspólnota, która kieruje się wartościami obywatelskimi – wspólnota, która działa na rzecz dobra wspólnego – wspólnota, którą tworzymy razem. W związku w ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19, konferencja odbyła się w trybie hybrydowym, czyli bez udziału publiczności, w przestrzeni wirtualnej. Na miejscu wydarzenia byli obecni tylko niektórzy paneliści, prelegenci i obsługa. Przez specjalną platformę w konferencji wzięło udział ok. 700 uczestników, którzy mogli oglądać wybrane panele przez Internet oraz zadawać pytania na czacie. Konferencję otworzył swoim wystąpieniem prof. Piotr Gliński, Wiceprezes Rady Ministrów, Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Debata główna, w której wzięli udział: ks. prof. Henryk Skorowski – dyrektor Międzynarodowego Centrum Dialogu Międzykulturowego i Międzyreligijnego UKSW, dr hab. Karolina Wigura z Instytutu Socjologii UW oraz red. Bronisław Wildstein i prowadzona przez dr hab. Michała Łuczewskiego z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, była platformą dla dyskusji i wymiany refleksji na temat postrzegania wspólnoty przez znane postacie życia publicznego. Ogólnie, w 11 panelach dyskusyjnych wzięło 64 mówców: przedstawicieli organizacji pozarządowych, administracji publicznej i świata nauki. Drugiego dnia konferencji odbył się wykład pt. „Fundraising w trudnych czasach". Konferencja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem, o czym świadczy liczba uczestników oraz wielkość widowni oglądającej poszczególne panele, a także zasięg debaty inspirowanej tematyką konferencji.
- Ogólnopolskie II Forum Wolontariatu. Wydarzenie zorganizowane zostało w grudniu i miało formułę online. Transmisja odbywała się na platformie konferencyjnej oraz na FB NIW-CRSO. W trakcie forum odbyły się dwie debaty plenarne oraz warsztaty tematyczne. Pierwsza debata poświęcona została tematowi „Jak pomagać, gdy pomaganie jest trudne". Tematem drugiej debaty był wolontariat w czasie COVID-19. Panel odbył się z udziałem Partnerów Programu realizujących działania w czasie pandemii. Przedstawiono przykłady działań, refleksje, wyzwania. Gościem honorowym Forum był prof. Piotr Gliński, Wiceprezes Rady Ministrów i Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.
- Przygotowanie **Podręcznika Beneficjenta FIO 2020**: została opracowana kolejna edycja Podręcznika Beneficjenta FIO na 2019 r. – publikacja skierowana do beneficjentów konkursu, edycji 2020, w której znalazły się informacje o tym jak prowadzić i rozliczyć projekt; ponad 300 egzemplarzy Podręcznika zostało wysłanych do wszystkich, którzy otrzymali dotację w ramach FIO 2020.
- **Poradniki online dla organizatorów wolontariatu i wolontariuszy** w czasie COVID 19**.** Zespół Korpusu Solidarności opracował w marcu 2020 r. dwa poradniki w wersji on-line: jeden skierowany do wolontariuszy, drugi do koordynatorów i organizatorów wolontariatu, zamierzających lub już zaangażowanych w działania wolontariackie w czasie pandemii. Poradniki powstały z myślą o wyposażeniu koordynatorów i wolontariuszy w praktyczne wskazówki, poparte doświadczeniami krajowymi oraz krajów europejskich, w zakresie organizacji i zaangażowania się w wolontariat w sytuacjach zagrożenia epidemiologicznego.

7. BADANIA I ANALIZY

Działalność NIW-CRSO dotycząca prowadzenia badań i analiz w 2020 r. koncentrowała się na wypełnianiu obowiązków dotyczących ewaluacji Programów dla których NIW-CRSO jest Instytucją Zarządzającą.

Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

W 2020 r. została zrealizowana przez podmiot zewnętrzny ewaluacja ex-ante założeń do Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030. Zlecenie wykonania badania zostało poprzedzone

przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęły cztery oferty; wszystkie zostały ocenione zgodnie z założonymi kryteriami i wybrana została najkorzystniejsza oferta. Zamawiający współpracował z Wykonawcą, w szczególności podczas przygotowywania szczegółowej koncepcji ewaluacji i narzędzi badawczych, upowszechniając informacje o badaniu wśród interesariuszy i ułatwiając ewaluatorom dotarcie do potencjalnych uczestników konsultacji. Podczas posiedzenia Komitetu Sterująco-Monitorującego Programu FIO zaprezentowane zostały wyniki i wnioski z ewaluacji ex-ante. Badanie zakończyło się przedstawieniem raportu końcowego i podpisaniem protokołu odbioru.

Główne wnioski z badania dla realizacji Programu FIO 2021+ i funkcjonowania programu w kontekście społecznym:

- Rewizja, uproszczenie i dostosowanie do potrzeb interesariuszy formalnych i proceduralnych aspektów funkcjonowania Programu FIO 2021+.
- Rozwijanie zakresu działalności Operatorów Lokalnych FIO – między innymi o działalność edukacyjną i doradczą świadczoną beneficjentom także poza projektami realizowanymi w ramach regrantingu oraz na rzecz organizacji, których projekty nie otrzymały wsparcia – przy jednoczesnym ujednoliceniu działania Operatorów.
- Bardziej skuteczne komunikowanie na temat mechanizmów oceny, które nie są dla wnioskodawców wystarczająco jasne i zrozumiałe oraz zwiększenie przejrzystości doboru ekspertów oceniających wnioski.
- Przygotowanie, udostępnienie i promowanie podsumowania dotychczas zrealizowanych projektów, ze szczególnym naciskiem na „katalog dobrych praktyk" stanowiący praktyczny poradnik zwiększający kompetencje mniej doświadczonych organizacji oraz wyrównywanie szans.
- Kontynuowanie realizacji szkoleń, kursów i spotkań doradczych ukierunkowanych na wspieranie kompetencji przedstawicieli NGO z zakresu przygotowywania projektów, wyjaśniających mechanizmy i sposób oceniania wniosków aplikacyjnych oraz rozliczania projektów i obowiązki sprawozdawcze.
- Wspieranie i rozwijanie działań niebędących bezpośrednio elementami realizacji projektów wspartych w Programu FIO 2021+, których celem będzie wspieranie potencjału i rozwoju kompetencji III sektora poprzez:
    - Wspieranie współpracy i sieciowania organizacji pozarządowych ze sobą, z administracją publiczną i przedstawicielami biznesu w skali lokalnej, regionalnej i ogólnopolskiej.
    - Dostarczanie wiedzy specjalistycznej (np. księgowej lub prawnej) zarówno w formie szkoleń, jak i bezpłatnego doradztwa dla beneficjentów Programu FIO 2021+ oraz, w miarę możliwości, innych przedstawicieli III sektora.
    - Rozwijanie warsztatu i narzędzi do pracy zdalnej i umiejętności wykorzystania nowych technologii.

Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030 Korpus Solidarności

W 2020 r. realizowana została druga część ewaluacji on-going pierwszego etapu Korpusu Solidarności mająca na celu ocenę wdrażania pierwszego etapu Programu. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone wśród Partnerów Regionalnych KS. Badanie przeprowadzone było w ramach prac własnych NIW-CRSO i zrealizowane przez głównego specjalistę ds. badań i analiz w NIW-CRSO.

Główne wnioski z badania odnoszące się do wdrażania 1-szego etapu Programu KS:

- Dzięki KS organizacje mogą uzupełnić główny obszar swojej działalności statutowej oraz KS daje szansę na wypromowanie w Polsce idei wolontariatu długoterminowego. Na te aspekty KS należy kłaść szczególny nacisk prowadząc działania informacyjno-promocyjne adresowane do organizacji pozarządowych.
- Działania promocyjne KS powinny mieć zasięg ogólnopolski i zmierzać do zwiększenia rozpoznawalności i wzmocnienia marki KS. Organizatorzy wolontariatu powinni być brani pod uwagę jako ważni adresaci przekazu promocyjnego na temat KS, ponieważ zwiększenie ich świadomości na temat Programu może przełożyć się na większy zasięg Programu.

- Limit 16 godzin wolontariatu w miesiącu jest zgodnie oceniany przez wszystkich zainteresowanych jako bardzo wysoki; formułowane są zdecydowane postulaty zmniejszenia go lub całkowitego zniesienia. Uelastycznieniu powinien ulec także sposób rozliczania godzin, tzn. należy wydłużyć do kwartału lub nawet pół roku okres, w którym wolontariusz KS jest zobowiązany przepracować minimalną liczbę godzin.
- Dzięki udziałowi w Programie podniósł się wśród wolontariuszy KS poziom wiedzy o możliwościach angażowania się w wolontariat i rozwinęły się ich kompetencje. Wzrósł także poziom wiedzy i umiejętności koordynatorów w zakresie zarządzania wolontariatem i pozyskiwania nowych wolontariuszy. Większe szanse na zrekrutowanie nowych wolontariuszy to efekt KS, którego doświadczyli organizatorzy wolontariatu. Sytuacja organizacji, które dotychczas nie współpracowały z wolontariuszami, zmieniła się o tyle, że zainteresowały się one wolontariatem.
- Szkolenia podstawowe to działania KS, które cieszyły się na największym zainteresowaniem zarówno wolontariuszy jak i koordynatorów; partnerzy uznali je za kluczowe dla Programu. Dla wolontariuszy bardzo ważne okazały się również akcje wolontariackie oraz szkolenia rozwijające, a dla koordynatorów poradnictwo i konsultacje. Szkolenia mogłyby być krótsze, lecz bardziej intensywne. Dla wszystkich wydarzeń KS można by znieść dolne limity liczby uczestników.
- Doświadczenia z wdrażania pierwszego etapu KS pozwalają stwierdzić, że formuła Programu powinna zostać uelastyczniona. Wdrażanie Programu przebiegałoby sprawniej, gdyby partnerzy mogli (kierując się znajomością lokalnych warunków i potrzebami swoich beneficjentów) samodzielnie wybierać narzędzia, których użyją żeby osiągnąć cele KS. Krokiem w kierunku wprowadzenia takiej zmiany mogłoby być zagregowanie wskaźników dotyczących różnych rodzajów szkoleń i spotkań w zbiorczym wskaźniku. Alternatywnym rozwiązaniem jest utrzymanie osobnych wskaźników dla dwóch lub trzech rodzajów działań (najbardziej potrzebnych i kluczowych dla powodzenia KS, czyli np. dotyczących szkoleń podstawowych) i zagregowanie pozostałych w zbiorczym wskaźniku.
- Funkcjonalności Systemu Obsługi Wolontariatu powinny zostać rozwinięte i należy dalej pracować nad jego stabilnością, która pozwoli na płynną pracę systemu na urządzeniach mobilnych.
- Należy wprowadzić rozwiązania, które umożliwią elastyczne reagowanie na pandemię COVID-19, w wypadku pogorszenia sytuacji. Mogłyby to być np. rezygnacja z pewnych działań, zmniejszenie wskaźników, możliwość wprowadzania przesunięć budżetowych/wskaźnikowych pomiędzy latami.

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO

W 2020 r. realizowane zostały trzy zlecone podmiotom zewnętrznym badania ewaluacyjne PROO:
1) „Analiza beneficjentów priorytetu 3 Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030";
2) „Analiza beneficjentów priorytetu 4 Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030";
3) „Analiza wniosków aplikacyjnych priorytetu 5 Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030".

Zlecenia wykonania badań były poprzedzone przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Na ogłoszenia dotyczące priorytetów 3 i 4 PROO wpłynęły po trzy oferty, a na ogłoszenie dotyczące priorytetu 5 PROO – pięć ofert. Wszystkie oferty zostały ocenione zgodnie z założonymi kryteriami i wybrane zostały najkorzystniejsze oferty; każde badanie realizował inny ewaluator zewnętrzny. W trakcie realizacji usług Zamawiający współpracował z Wykonawcami, w szczególności podczas przygotowywania szczegółowych koncepcji ewaluacji i narzędzi badawczych, upowszechniając informacje o badaniach wśród interesariuszy i ułatwiając ewaluatorom dotarcie do respondentów. Wszystkie trzy badania zakończyły się przedstawieniem raportów końcowych i podpisaniem protokołów odbioru.

Główne wnioski z badania:

„Analiza beneficjentów priorytetu 3 Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030"

- Pomiędzy organizacjami, które skorzystały ze wsparcia w ramach priorytetu 3 Programu istnieją bardzo duże różnice we wszystkich aspektach ich działalności. Zasadnicze różnice pomiędzy organizacjami strażniczymi a mediami obywatelskimi polegają na:
- poziomie oddziaływania na zmiany w zakresie działalności instytucji państwowych czy sfery biznesu, w przypadku wykrycia nieprawidłowości w ich działaniu – media obywatelskie skupiają się na

wychwytywaniu, opisywaniu i interpretowaniu obserwowanych zdarzeń, z kolei organizacje strażnicze nastawione są na wprowadzanie zmian w swoim otoczeniu,

- źródłach finansowania działalności – organizacje strażnicze mają większe trudności z pozyskiwaniem środków na prowadzenie działalności, ponieważ zajmują się rozliczaniem działalności instytucji publicznych, przede wszystkim na gruncie lokalnym i nie są finansowane ze środków JST, które dla innych organizacji pozarządowych często stanowią podstawowe źródło finansowania.
- Zdecydowana większość beneficjentów, którzy uzyskali dotacje z priorytetu 3 Programu miała co najmniej kilkuletnie doświadczenie w pracy na rzecz sektora pozarządowego. Osoby, które prowadzą organizacje strażnicze lub media obywatelskie, często traktują to jako misję, która wynika z ich wewnętrznych przekonań i potrzeb, mają silny etos działalności na rzecz społeczeństwa.
- Wśród przyczyn zakładania organizacji wskazywano na: motywy osobiste założycieli (potencjał, zainteresowania oraz chęć aktywności członków organizacji, ich wiedzę i doświadczenia życiowe, potrzebę działania na rzecz społeczności lokalnej, potrzebę zachowania niezależności w działaniu na rzecz dobra wspólnego), występowanie problemów społecznych i deficytów życia społecznego, potrzebę inicjowania zmian społecznych (wzmocnienie siły i roli jednostki w społeczeństwie, propagowanie określonych wzorów zachowania i wartości w społeczności, mobilizowanie ludzi do działania).
- Misje oraz wizje organizacji-beneficjentów priorytetu 3 PROO zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały i na ogół charakteryzują się wysokim poziomem spójności. Ich definicje pozwalają odbiorcy komunikatu na bezproblemowe poznanie obszarów zainteresowania tych podmiotów. W zdecydowanej większości określają one konkretne cele działalności podmiotów, często odnoszą się również do odbiorców działań.
- Ponad połowa organizacji, które uzyskały dotację z priorytetu 3 nawiązywała we wniosku o dofinansowanie do posiadanych przez siebie strategii działania, strategii rozwoju lub przyjętych celów strategicznych, bądź wspominała o planach opracowania tego rodzaju strategii. W strategiach organizacji kładziony był nacisk zarówno na rozwój potencjału wewnętrznego organizacji (dywersyfikacja źródeł przychodu, budowanie stabilnych modeli finansowania, rozwój kapitału ludzkiego), jak i osiąganie celów, na rzecz których organizacje działają (wspieranie społeczeństwa obywatelskiego, budowanie sieci partnerstwa, aktywizacja środowiska, monitorowanie działań instytucji publicznych, wzmocnienie organizacji obywatelskich, rozwój infrastruktury związanej z upowszechnianiem działań prospołecznych, rozwijanie świadomości społecznej w zakresie praw konsumenckich).
- Zakres tematyczny działalności strażniczej organizacji obejmował: działalność podmiotów publicznych, zdrowie, transport, ochronę środowiska, prawo, chaos przestrzenny i zanieczyszczenia wizualne w miastach, gospodarkę (w tym np. nieuczciwe praktyki rynkowe), edukację, politykę prorodzinną.
- Działalność medialna organizacji skupiała się na: prowadzeniu i rozwijaniu portali i platform internetowych, tworzeniu programów autorskich, produkcji i publikacji materiałów wideo, funkcji informatora lokalnego, prowadzeniu rozgłośni radiowej, wydawaniu prasy tradycyjnej (magazyny, miesięczniki, kwartalniki), mediach społecznościowych. Podmioty te w swojej działalności obejmowały szeroki zakres tematyczny: edukację historyczną, ekologię, niepełnosprawność, kościół i wiarę, kulturę, społeczność lokalną, migrantów, mniejszości kresowe, turystykę, ekonomię, pracę, sport, wsparcie III sektora, problemy społeczne (bezdomność, bezrobocie, wykluczenie, dyskryminacja).
- Większość beneficjentów, którzy zajmują się działalnością strażniczą, traktuje ją jako jedyny lub główny kierunek swojej działalności. Z kolei działalność medialna najczęściej jest dla organizacji-beneficjentów PROO 3 jedną z głównych aktywności.

„Analiza beneficjentów priorytetu 4 Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030”

- O ile geneza organizacji-beneficjentów PROO 4 zwykle związana jest z czynnikami wewnętrznymi, takimi, jak misja czy potrzeby i kompetencje grupy założycielskiej, o tyle rozwój organizacji w dużej mierze podlega czynnikom wobec organizacji zewnętrznym: dostępność środków finansowych, a także zmiany otoczenia społecznego, kulturowego, politycznego czy gospodarczego i pojawiające się nowe zjawiska, które wymagają uwagi zwłaszcza od organizacji typu think tank.
- Sposób tworzenia strategii jest zależny od stażu i wielkości organizacji-beneficjenta. Strategie

w dużych organizacjach są tworzone podczas posiedzeń rad / zarządów organizacji, a w małych zaangażowani są wszyscy członkowie.

- W planowaniu działań organizacje-beneficjenci PROO 4 uwzględniają najczęściej następujące zasoby: wykwalifikowana, zmotywowana kadra o różnorodnych kompetencjach, umiejętności skutecznego i efektywnego zarządzania, prestiż i wizerunek organizacji, sieć współpracowników, w tym ekspertów. Wśród barier rozwoju wskazują zwykle: brak stabilności finansowej i deficyt środków finansowych, bariery i trudności formalne i legislacyjne oraz deficyt wsparcia instytucjonalnego, deficyty kadrowe i trudności w utrzymaniu zatrudnienia.
- Badane organizacje najczęściej prowadzą działania w obszarze edukacji i wychowania oraz badań naukowych, a także wsparcia NGO i inicjatyw obywatelskich oraz prawa, praw człowieka i działalności politycznej.
- Dla zdecydowanej większości badanych organizacji aktywność analityczno-badawcza jest jednym z najważniejszych (choć nie jedynym) obszarem działalności. Zazwyczaj koncentruje się wokół szeroko rozumianych spraw publicznych, m.in.: sytuacja geopolityczna, realizacja polityk publicznych, proces stanowienia prawa, kondycja demokracji, edukacja, rozwój gospodarczy i rynku pracy, nowe technologie.
- Najczęstszym rezultatem działalności analityczno-badawczej organizacji są ekspertyzy, raporty, publikacje, a także konferencje, spotkania i debaty z udziałem ekspertów. Część organizacji silnie zaznacza swoją obecność w mediach, w tym w samodzielnie prowadzonych kanałach w social mediach; rezultatem ich działalności są głównie artykuły publicystyczne i opinie.
- Zasobem większości organizacji, poza stałym gronem pracowników, są otaczające je sieci wolontariuszy i współpracowników i ekspertów, których angażują w działania zgodnie z aktualnymi możliwościami (także finansowymi) oraz potrzebami.
- W organizacjach-beneficjentach PROO 4 dominuje demokratyczny styl zarządzania, w którym liczy się zdanie każdego pracownika, a decyzje podejmowane są w porozumieniu z pracownikami i po wysłuchaniu ich opinii na dany temat. Często spotykane są także elementy stylu wizjonerskiego (przełożony jako autorytet, osoba z wizją, zespół dążący do jej realizacji) oraz stylu afiliacyjnego (nacisk na budowanie harmonii i atmosfery zrozumienia, empatii).
- Istnieje stały i bezpośredni związek z otrzymaniem dofinansowania w ramach PROO 4 a pozytywnymi zmianami w sytuacji kadrowej organizacji. W większości organizacji dofinansowanie pomogło zwiększyć zatrudnienie, utworzyć nowe miejsca pracy, zwiększyć wynagrodzenia, przekształcić dotychczasowe formy zatrudnienia oparte na umowach cywilno-prawnych w umowy o pracę lub zaproponować zatrudnienie dotychczasowym wolontariuszom. Oprócz zmian ilościowych, badane organizacje odczuły także pozytywne zmiany jakościowe – stymulację rozwoju kompetencji członków organizacji, podnoszenie ich kwalifikacji poprzez szkolenia i nowe rodzaje działań.
- Niektóre organizacje zaobserwowały już pośredni wpływ wsparcia instytucjonalnego w ramach PROO na ich sytuację finansową: rozszerzenie działalności i nowe potencjale źródła dochodów, rozwój kadry, który w konsekwencji może prowadzić do efektywniejszej pracy oraz skuteczniejszego pozyskiwania środków finansowych czy zwiększenie rozpoznawalności organizacji, a w efekcie pozyskanie grona nowych darczyńców.
- Zaobserwowano wpływ otrzymania dotacji na uzyskanie przez organizacje niezależności i stabilności finansowej, co w efekcie pozwoliło skoncentrować się na działalności misyjnej oraz jej rozwoju instytucjonalnym. Jednakże wpływ ten nie zawsze jest trwały i w przypadku części organizacji kończy się wraz z zakończeniem realizacji zadań w ramach PROO 4.

„Analiza wniosków aplikacyjnych priorytetu 5 Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030”

- W 2019 r. dofinansowane uzyskało 9,14% spośród wszystkich wniosków złożonych w PROO 5, a 2020 r. – 23,3% złożonych wniosków. Różnica jest spowodowana wysokością środków alokowanych na konkursy; w 2019 r. było to 1,8 mln zł, a w 2020 r. 3,2 mln zł.
- Stowarzyszenia i fundacje wnioskowały łącznie o kwotę ponad 8 mln zł. Prawie wszystkie typy organizacji w drugim roku konkursu wnioskowały o większe środki niż w pierwszym roku. OSP

wnioskowały w 2020 r. o kwotę dwa razy wyższą niż rok wcześniej.

- Najwięcej wniosków zostało złożonych przez organizacje z miast na prawach powiatów (1328), a następnie przez organizacje z gmin wiejskich (889).
- Najwięcej wniosków złożyły organizacje z woj. mazowieckiego (486; 16,86%), wielkopolskiego (357; 12,38%) i małopolskiego (330; 11,45%); najmniejsze liczby wniosków przypadają na woj. lubuskie (57; 1,98%) oraz świętokrzyskie i opolskie (po 76; 2,64%). Wyniki te wynikają w pewnej mierze z liczby organizacji działających w regionach.
- Biorąc pod uwagę liczbę dofinansowanych wniosków i wielkość miejscowości, w której siedzibę ma organizacja największe odsetki wniosków pochodziły od organizacji z miejscowości liczących do 25 tys. mieszkańców w woj. świętokrzyskim (76,92%), podkarpackim (73,68%) i wielkopolskim (70,59%) Natomiast największy procentowo udział stanowiły wnioski organizacji działających w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców. w woj. śląskim (78,05%), kujawsko-pomorskim (75%) i mazowieckim (72,22%).
- Łączna wysokość wnioskowanych kwot była wyższa w roku 2020 r. niż w 2019 r. W zdecydowanej większości województw (11) organizacje w 2020 r wnioskowały o wyższe kwoty niż w 2019 r. Największy, ponad dwukrotny wzrost nastąpił w woj. wielkopolskim i podlaskim oraz woj. małopolskim (wzrost o ponad 40%). Wśród pięciu województw, w których w 2019 r. wnioskowano o wyższe kwoty nie rok później, największy spadek (o blisko 27%) wystąpił w woj. lubelskim.
- Podobnie jak w przypadku złożonych wniosków o dotacje, tak i przyznane środki były największe w woj. wielkopolskim, mazowieckim i małopolskim, za to najniższe w woj. lubuskim, świętokrzyskim i opolskim. W większości województw przyznane kwoty między rokiem 2019 i 2020 wzrosły 2-3 razy.
- W odniesieniu do powiatów największe dofinansowanie otrzymały organizacje z Warszawy (436 120,25 zł), natomiast 202 powiaty nie uzyskały żadnych środków z priorytety 5 PROO. W przypadku gmin najwięcej dotacji uzyskała gmina Słupca w woj. wielkopolskim (blisko 60 tys. zł).
- Największym zainteresowanym cieszyła się ścieżka „Pomoc doraźna", a najmniejszym „Członkostwo" (tylko w połowie województw został złożony przynajmniej jeden wniosek w tej ścieżce). W ścieżce „Życie publiczne" najwięcej wniosków wpłynęło w woj. opolskim, a najmniej w podkarpackim i lubelskim.

Pozostałe działania

W 2020 r. dokonano dodatkowych analiz dotyczących przychodów OPP pochodzących z 1% podatku od osób fizycznych, a ich wyniki zamieszczone zostały w przygotowanej przez NIW-CRSO „Informacji dotyczącej wydatkowania przez organizacje pożytku publicznego środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w 2019 roku". W opracowaniu zawarto dodatkowe analizy dotyczące: organizacji, które uzyskały najwyższe przychody z 1% podatku dochodowego (1 mln zł i więcej), organizacji, które nie uzyskały żadnych przychodów z tego źródła, organizacji, które prowadzą subkonta na rzecz osób fizycznych i jednocześnie uzyskała z 1% przychody w wysokości 4 mln zł i więcej.

NIW-CRSO podjął również działanie upowszechniające wiedzę o roli jaką w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego odgrywa badanie i analizowanie jego stanu oraz zmierzających do podniesienia umiejętności w tym zakresie w trzecim sektorze; podczas konferencji "Społeczeństwo obywatelskie: kierunek wspólnota", 20 listopada 2020 r., jeden z paneli dyskusyjnych dotyczył badań trzeciego sektora („Jak osiągać cele przy ograniczonych środkach? Ewaluacja elementem skutecznego zarządzania organizacją").

Kontynuowana była działalność wydawnicza w ramach Biblioteki Pożytku Publicznego – do zasobów Biblioteki zakupione zostały pozycje: „Ze schowka pamięci cz. IV. Życie na rozdrożu" i „Znałem Ich. Odeszli w latach 1990-2020" autorstwa społecznika, regionalisty i lekarza, od 2016 r. członka Rady Działalności Pożytku Publicznego dr Macieja Andrzeja Zarębskiego. Ze środków Programu FIO dofinansowano wydanie dwóch książek „Przymioty osoby ludzkiej – edukacja aksjologiczna i wychowanie ku wartościom" autorstwa prof. dr hab. Krystyny Chałas i dr Małgorzaty Łobacz oraz „XI Kongres Stowarzyszeń Regionalnych. Legnica 23-25 września 2018" (publikacja pokongresowa, opracowanie zbiorowe).

8. POZOSTAŁE DZIAŁANIA STATUTOWE REALIZOWANE PRZEZ INSTYTUT

W 2020 roku miały miejsce m.in. następujące działania:

1) Kształtowanie prawidłowej organizacji wewnętrznej NIW-CRSO, zapewniającej realizację powierzonych zadań, w tym wprowadzenie zarządzeniami Dyrektora NIW-CRSO m.in. następujących aktów wewnętrznych:
   - Instrukcja obiegu i kontroli dowodów księgowych w Narodowym Instytucie ustalona Zarządzeniem 02/02/2020 Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego z dnia 17 lutego 2020 r.;
   - System oceny rozwoju pracowników w NIW-CRSO ustalony Zarządzeniem nr 01/11/2020 Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności z dnia 16 listopada 2020 r.;
2) Dokonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec pracowników Narodowego Instytutu (na koniec 2020 roku zatrudnionych było w NIW-CRSO 56 osób), w tym związanych z nawiązaniem, zmianą i ustaniem stosunku pracy pracowników oraz prowadzenie spraw pracowniczych osób zatrudnionych (m.in. z zakresu medycyny pracy, ewidencji czasu pracy, urlopów);
3) Zapewnienie obsługi Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych;
4) Prowadzenie procedury otwartego i konkurencyjnego naboru na stanowiska w Narodowym Instytucie (w 2020 roku rozpoczęto 6 procesów rekrutacyjnych, łącznie na 7 etatów, w odpowiedzi na które wpłynęły 262 oferty; w zakończonych w 2020 r. procesach wyłoniono do zatrudnienia 6 osób) oraz adaptacja nowo zatrudnionych pracowników.
5) Wprowadzenie od 12 marca 2020 r. systemu pracy hybrydowej w związku obowiązującymi ograniczeniami spowodowanymi rozwojem epidemii COVID-19. W ciągu 2020 r. na bieżąco ogłaszane były komunikaty Dyrektora NIW-CRSO w sprawie zmiany organizacji pracy w Narodowym Instytucie, które obejmowały m.in. poniższe zasady:
   - Wykonywanie pracy poza miejscem jej stałego wykonywania w miejscu zamieszkania pracownika, bądź innym uzgodnionym z pracodawcą przy uwzględnieniu umiejętności i możliwości technicznych oraz lokalowych pracownika do wykonywania takiej pracy oraz rodzaju pracy;
   - Wykonywanie pracy w siedzibie NIW-CRSO w celu zapewnienia prawidłowego obiegu dokumentów w wersji papierowej oraz ze względu na terminowość realizacji zadań, polegające na realizacji niezbędnych zadań, uporządkowaniu dokumentów, przekazaniu ich do właściwego pracownika i wykonaniu tych wszystkich czynności, które nie są możliwe do realizacji w trybie zdalnym z zachowaniem rotacji pracowników;
   - Prowadzenie przez pracowników ewidencji czynności wykonanych w ciągu dnia pracy nadzorowanej przez bezpośredniego przełożonego, według jednolitego wzoru, w formie elektronicznej;
   - Komunikowanie się pracowników z NIW-CRSO przy wykorzystaniu systemu pocztowego NIW-CRSO;
   - Wykorzystywanie w maksymalny sposób dostępnych narzędzi komunikacji audiowizualnej do organizowania pracy wspólnej i wymiany informacji, organizowania współpracy z innymi podmiotami, w tym wnioskodawcami, beneficjentami oraz partnerami Narodowego Instytutu, organizacji i realizacji innych bieżących zadań (np. prowadzenie niezbędnych działań kontrolnych w formie desk-check), organizacji spotkań, warsztatów, seminariów oraz uczestnictwa pracowników Instytutu w spotkaniach zewnętrznych, konferencjach, seminariach, szkoleniach związanych z wykonywaniem pracy.
   - Ponadto służba BHP NIW-CRSO opracowała wskazówki „Jak się zachować kiedy mam objawy COVID-19?", kartę oceny ryzyka zawodowego COVID19, w której zawarta została informacja o środkach ochrony przed zagrożeniami – zabezpieczenia oraz Wytyczne dotyczące organizacji wydarzeń/spotkań/konferencji/szkoleń i odbywania delegacji (podróży służbowych) oraz wizyt monitorujących/kontrolnych w trakcie trwania epidemii zatwierdzone przez Dyrektora Instytutu. Przygotowana została również prezentacja „Ochrona danych osobowych w czasie pracy zdalnej" przez

IOD.

6) Działania mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Narodowego Instytutu, w ramach których 40 zatrudnione osoby (łącznie 70 osoboszkoleń) uczestniczyły w różnych formach szkoleń: zatwierdzonych w planie szkoleń, w tym zrealizowano 43 osoboszkolenia w ramach 20 tematów indywidualnych szkoleń otwartych, 6 szkoleń zamkniętych dedykowanych pracownikom Narodowego Instytutu oraz 4 indywidualne szkolenia dodatkowe zorganizowane poza planem, na wniosek pracowników. Zmniejszenie liczby szkoleń pracowniczych w 2020 r. spowodowane było rozwojem epidemii COVID-19 oraz wprowadzonymi obostrzeniami sanitarnymi, mającymi na względzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa pracowników Narodowego Instytutu.

   Dodatkowo, zgodnie z planem szkoleń na 2020 r. zatwierdzonym przez Dyrektora Narodowego Instytutu przeprowadzone zostało zapytanie ofertowe oraz podpisana została umowa nr 31/UC/2020 z dnia 31.08.2020 r. na organizację wyjazdowego szkolenia zamkniętego dla całego zespołu NIW-CRSO. Z uwagi na rozwój epidemii COVID-19 wynikający z niespodziewanego znaczącego przyrostu zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz wprowadzone obostrzenia, mając na względzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa pracowników Narodowego Instytutu, jak i osób przeprowadzających organizacja szkolenia zaplanowanego pierwotnie w terminie 15-16.10.2020 r. została w drodze aneksowania umowy przełożona na rok 2021. W 2020 r. wprowadzona została również możliwość refundacji kosztu kursu językowego, z której skorzystało 20 osób.

7) Zapewnienie obsługi administracyjnej, kancelaryjnej oraz recepcyjnej, wykonywanie czynności związanych m.in. z najmem powierzchni biurowych w nieruchomości przy al. Jana Pawła II 12 w budynku „Kaskada City", zapewnieniem kompleksowej obsługi procesu zamówień publicznych, wsparcia informatycznego, sprzętu informatycznego oraz dostępu do zasobów informatycznych, zapewnieniem służby BHP oraz usługi IOD a także innych niezbędnych do sprawnej i płynnej realizacji zadań przez pracowników NIW-CRSO (np. organizacja delegacji krajowych i zagranicznych, prowadzenie spraw związanych z rozliczaniem finansowym kosztów eksploatacyjnych, gospodarowanie składnikami majątkowymi Instytutu, zamawianie i dystrybucja materiałów biurowych i eksploatacyjnych.).

8) W 2020 r. sporządzony został Program Funkcjonalno-Użytkowy na adaptację budynku hotelowego przy ul. Belwederskiej 46/50, który zgodnie z decyzją Przewodniczącego Komitetu będzie docelową siedzibą Instytutu. Dokonano ustalenia wartości szacunkowej postępowania na wykonanie prac projektowych oraz szacunkowego kosztu prac budowlanych. Przeprowadzone zostały dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego:

   - na świadczenie usług doradztwa, zarządzania oraz technicznego nadzoru inwestorskiego w zakresie procesu projektowania oraz przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych dot. Zadania Inwestycyjnego pn. „Kompleksowa adaptacja budynku hotelowego na budynek biurowy– siedzibę Narodowego Instytutu Wolności" oraz

   - na kompleksowe wykonanie dokumentacji projektowej i świadczenie usług nadzoru autorskiego dla Zadania Inwestycyjnego pn. „Kompleksowa adaptacja budynku hotelowego na budynek biurowy – siedzibę Narodowego Instytutu Wolności"

   Budynek zostanie poddany gruntownemu remontowi i adaptacji do celów biurowo-konferencyjnych. Plany przekształcenia i aranżacji nowej siedziby zakładają uwzględnienie dodatkowych funkcji. Planowana siedziba NIW-CRSO ma stać się bowiem również miejscem spotkań i debat dla organizacji pozarządowych – wspólną przestrzenią do współpracy na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

9. GOSPODARKA FINANSOWA INSTYTUTU			
9.1 PLAN FINANSOWY		**Kwota według planu**	**Wykonanie**
Plan przychodów ogółem	**dotacje z budżetu państwa**	109 810 000,00 zł	95 787 223,11 zł
	środki od innych jednostek sektora finansów publicznych	83 054 000,00 zł	73 337 791,93 zł
	pozostałe przychody	3 650 000,00 zł	617 666,09 zł

Plan kosztów ogółem	**koszty funkcjonowania**	24 738 000,00 zł	17147238,98 zł
	koszty realizacji zadań (środki przekazane innym podmiotom)	150 202 000,00 zł	140 688 347,46 zł
	pozostałe koszty (środki na wydatki majątkowe przekazane innym podmiotom)	21 814 000,00 zł	13 318 913,87 zł
Plan środków na wydatki majątkowe		2 175 000,00 zł	273 260,36 zł
Plan dochodów ogółem	**dotacje z budżetu państwa**	111 826 000,00 zł	96 023 003,29 zł
	środki otrzymane od innych jednostek sektora finansów publicznych	83 213 000,00 zł	73 498 042,23 zł
Plan wydatków ogółem	**wydatki na funkcjonowanie**	20 848 000,00 zł	15 116 838,71 zł
	wydatki majątkowe	2 175 000,00 zł	273 260,36 zł
	wydatki na realizację zadań (środki przyznane innym podmiotom)	172 016 000,00 zł	154 010 861,33 zł

9.2 PRZYCHODY INSTYTUTU[8]

Rodzaje przychodów	**Kwota przychodu**
Dotacja celowa na realizację programów wspierania rozwoju społeczeństwa (art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy)	70 539 810,89 zł
Dotacja podmiotowa na pokrycie bieżących kosztów zarządzania programami i zadaniami, realizowanymi przez Instytut (art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy)	12 787 394,20 zł
Dotacja celowa na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących obsługi realizacji zadań (art. 32 ust. 1 pkt 3 ustawy)	2 602 369,00 zł
Dotacja celowa na realizację zadań zlecanych przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego (art. 32 ust. 1 pkt 4 ustawy)	9 857 649,02 zł
Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej (art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy)	0,00 zł
Środki pochodzące z programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi (art. 32 ust. 2 pkt 2 ustawy)	0,00 zł
Środki pochodzące z odsetek od wolnych środków przekazanych w depozyt (art. 32 ust. 2 pkt 3 ustawy)	0,00 zł

[8] Zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, zwaną w pkt 9.2 „ustawą".

Środki pochodzące z zapisów i darowizn (art. 32 ust. 2 pkt 4 ustawy)	0,00 zł
Środki pochodzące z innych źródeł (zgodnie z art. 32 ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia) wraz ze wskazaniem źródła ich pochodzenia	73 337 791,93 zł

10.

11. DODATKOWE INFORMACJE

NIW-CRSO obsługuje prace Rady NIW-CRSO (m.in. organizacja i obsługa posiedzeń Rady, przygotowywanie materiałów, wsparcie prawne). W 2020 roku odbyły się 3 posiedzenia Rady NIW-CRSO:

- 23 stycznia 2020 r.,
- 17 czerwca 2020 r.,
- 25 września 2020 r.

Ponadto Rada jedenaście razy podejmowała uchwały w trybie obiegowym.

W 2020 roku Rada podjęła łącznie 20 uchwał:

lp.	nr uchwały	data podjęcia uchwały	uchwała w sprawie
1	01/2020	z dnia 23 stycznia 2020 r.	zatwierdzenia zaktualizowanego Regulaminu konkursu w ramach PROO na lata 2018-2030 PROO - Priorytet 1a: Wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego
2	02/2020	z dnia 23 stycznia 2020 r.	zatwierdzenia Regulaminu konkursu w Priorytecie 2a: Dotacje operacyjne na wsparcie budowy początkowych kapitałów żelaznych - Edycja 2020 w ramach PROO na lata 201-2030
3	03/2020	z dnia 23 stycznia 2020 r.	zatwierdzenia Regulaminu konkursu ofert w ramach rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018 - 2030 edycja 2020
4	04/2020	z dnia 25 lutego 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	zatwierdzenia regulaminu otwartego konkursu ofert organizowanego w ramach PROO na lata 2018-2030, Priorytet 1b: Zrównoważony rozwój organizacyjny - dotacje na wkład własny Edycja 2020
5	05/2020	z dnia 25 lutego 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	zatwierdzenia regulaminu otwartego konkursu ofert w ramach PROO na lata 2018-2030, Priorytet 3: rozwój instytucjonalny lokalnych organizacji strażniczych i mediów obywatelskich
6	06/2020	z dnia 25 lutego 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	zatwierdzenia regulaminu otwartego konkursu ofert w ramach PROO na lata 2018-2030, Priorytet 4: rozwój instytucjonalny think-tanków obywatelskich Edycja 2020
7	07/2020	z dnia 25 lutego 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	zatwierdzenia regulaminu otwartego konkursu ofert w ramach PROO na lata 2018-2030, Priorytet 5: wsparcie doraźne Edycja 2020
8	08/2020	z dnia 17 marca 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	wprowadzenia zmian w regulaminie otwartego konkursu ofert na wybór Partnerów programu "KORPUS SOLIDARNOŚCI - Program wspierania i rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030"
9	09/2020	z dnia 17 czerwca 2020 r.	zaopiniowania rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego za rok 2019
10	10/2020	z dnia 17 czerwca 2020 r.	zaopiniowania rocznego sprawozdania z działalności Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego za rok 2019
11	11/2020	z dnia 25 września 2020 r.	zaopiniowania projektu Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030

12	12/2020	z dnia 25 września 2020 r.	zaopiniowania projektu Programu Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań na lata 2020-2030
13	13/2020	z dnia 25 września 2020 r.	zaopiniowania rocznego planu finansowego Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na rok 2021 i planu finansowego w układzie zadaniowym na rok budżetowy 2021- oraz na 2 kolejne lata
14	14/2020	z dnia 25 września 2020 r.	zaopiniowania projektu rocznego planu działalności Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na rok 2021
15	15/2020	z dnia 28 września 2020 r., podjęta w trybie obiegowym	zatwierdzenia regulaminu konkursu w ramach Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030, Edycja 2020
16	16/2020	z dnia 09 października 2020 r., podjęta w trybie obiegowym	rekomendacji przedstawicieli organizacji obywatelskich mających wejść w skład Komitetu Sterująco-Monitorującego koordynującego Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030
17	17/2020	z dnia 07 grudnia 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	zaopiniowania wyboru firmy audytorskiej
18	18/2020	z dnia 07 grudnia 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	wprowadzenia zmian w regulaminie uzupełniającego konkursu ofert na wybór Partnerów Programu w woj. lubuskim „KORPUS SOLIDARNOŚCI - Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030”
19	19/2020	z dnia 07 grudnia 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	zaopiniowania regulaminu otwartego konkursu ofert „Lokalne Partnerstwo dla wolontariatu. Edycja 2021-2023” w wyniku którego mają zostać wyłonieni Partnerzy rządowego programu „Korpus Solidarności - Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030”, przyjętego uchwałą nr 137/2018 Rady Ministrów z dnia 2 października 2018 r.
20	20/2020	z dnia 07 grudnia 2020 r. podjęta w trybie obiegowym	zaopiniowania regulaminu otwartego konkursu ofert „Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu. Edycja 2021-2023” w wyniku którego mają zostać wyłonieni Partnerzy rządowego programu „Korpus Solidarności - Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030”, przyjętego uchwałą nr 137/2018 Rady Ministrów z dnia 2 października 2018 r.

Podpis osoby upoważnionej do składania oświadczeń woli wraz z datą	Wojciech Kaczmarczyk Elektronicznie podpisany przez Wojciech Kaczmarczyk Data: 2021.06.30 17:25:54 +02'00'

Załączniki:
- tabele realizacji programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Tabelę należy wypełnić osobno dla każdego realizowanego programu.

4. REALIZACJA PROGRAMÓW ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO	
Tytuł i podstawa prawna realizowanego programu	**Tytuł:** Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020 **Podstawa prawna:** Uchwała Nr 209/2013 Rady Ministrów z 27 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020 oraz Uchwała Nr 213/2017 zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020.
Opis działań realizowanych w ramach programu	Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020 (FIO) to rządowy Program dla organizacji pozarządowych, przyjęty *Uchwałą Nr 209/2013 Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020*, w ramach którego realizowane są działania mające na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Celami szczegółowymi Programu są: 1. Zwiększenie liczby inicjatyw oddolnych. 2. Wzrost liczby obywateli angażujących się w działania organizacji pozarządowych i inicjatywy lokalne. 3. Wzrost partycypacji obywateli w sprawach publicznych. 4. Wzmocnienie potencjału III sektora. W ramach Programu, corocznie przeprowadzany jest otwarty konkurs ofert zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Ustawy z dnia 15 września 2017 roku o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Zgodnie z zapisami Programu FIO w ramach otwartego konkursu Ofert corocznie przeznaczonych na dotacje realizujące cel główny Programu jest 57,6 mln zł. **FIO 2019** W pierwszej połowie 2020 roku kontynuowana była weryfikacja sprawozdań cząstkowych i końcowych (w przypadku ofert jednorocznych) z realizacji zadań w ramach konkursu – edycja 2019 i rozliczenie ofert jednorocznych. Po akceptacji sprawozdań z projektów 2-letnich wypłacana była dotacja na rok 2020. **FIO 2020 Priorytet 1** W pierwszej połowie 2020 roku podpisane zostały umowy dotacyjne z 23 Operatorami wyłonionymi w ramach konkursu przeprowadzonego w drugim półroczu 2019 roku. **FIO 2020 Priorytety 2-4** Nabór w ramach konkursu przeprowadzony został w terminie 18 listopada-23 grudnia 2019 r. W ramach naboru wpłynęło 2314 ofert. W roku 2020 przeprowadzony został proces oceny formalnej i merytorycznej złożonych ofert. 6 marca 2020 odbyło się posiedzenie Komisji Konkursowej FIO. Komisja zatwierdziła listy na podstawie których do dofinansowania rekomendowanych zostało 311 ofert. Cztery organizacje złożyły rezygnację z przyznanej dotacji w związku z czym 30 czerwca 2020 roku Dyrektor NIW-CRSO wydał decyzję ws. przyznania dofinansowania dla projektów znajdujących się na „liście ofert rezerwowych" ze środków uwolnionych w ramach FIO 2020, zgodnie z zapisami Regulaminu Konkursu FIO, edycja 2020, Priorytety 2-4 część A rozdział IX Dysponowanie środkami uwolnionymi. Na podstawie decyzji do dofinansowania przeznaczonych zostało 5 kolejnych projektów.

Zgodnie z Regulaminem konkursu podmioty dofinansowane w ciągu 30 dni od zakończenia zadania zobowiązane są do złożenia sprawozdania końcowego. W ostatnim kwartale 2020 rozpoczęto działania związane z weryfikacją składanych sprawozdań z dofinansowanych projektów.

Monitoring i kontrola

W roku 2020 przeprowadzono wizyty monitorujące w formie stacjonarnej lub formie on-line (w związku z koniecznością dostosowania działania do trwającej sytuacji epidemicznej) u 56 organizacji realizujących projekty dofinansowane w ramach Programu FIO. Wizyty były prowadzone zarówno w organizacjach realizujących projekty w ramach konkursu FIO 2020, jak i w organizacjach wykonujących projekty dwuletnie w ramach FIO 2019. Po zakończeniu każdej z wizyt monitorujących została wypełniana specjalnie w tym celu przygotowana Karta Monitoringu.

W NIW-CRSO przygotowany został Roczny Plan Kontroli projektów dofinansowanych w ramach Programu FIO na 2020 r. (RPK 2020). W 2020 r. przeprowadzono 10 kontroli projektów realizowanych w ramach Programu. Wszystkie zaplanowane w RPK na 2020 r. oraz Aktualizacji RPK na 2020 r. kontrole zostały przeprowadzone. W wyniku kontroli najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły: błędów w zakresie kwalifikowalności wydatków, zakresu rzeczowego realizacji zadania, sposobu promocji zadania. W większości zakończonych kontroli organizacje zrealizowały zalecenia z pokontrolne.

Podsumowanie finansowe

Całość środków na dotacje w 2020 roku wyniosła łącznie ok. 57,6 mln zł w związku z wypłatą dotacji podmiotom dofinansowanym w ramach konkursu FIO 2020 oraz podmiotom dofinansowanym w ramach konkursu FIO 2019 w ramach projektów dwuletnich (dotacja na 2 rok - 2020), w tym:

- w ramach Priorytetu 1 „Małe inicjatywy" dofinansowano zadania publiczne na łączną kwotę 10 157 458,29 zł w następujących obszarach: zwiększanie roli inicjatyw nieformalnych, animowanie działań samopomocowych oraz wspieranie młodych organizacji pozarządowych.
- w ramach Priorytetu 2 „Aktywne społeczeństwo" dofinansowano zadania publiczne na łączną kwotę 29 463 643,86 zł w następujących obszarach: aktywizacja obywateli w sprawach wspólnotowych, rozwijanie wolontariatu, poprawa zdolności organizacji pozarządowych do mobilizowania zasobów, aktywizacja współpracy wspólnot lokalnych i instytucji publicznych, wspieranie aktywnych form integracji społecznej, rozwój przedsiębiorczości społecznej oraz tworzenie warunków rozwoju bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Zadania te w różnych formach angażowały obywateli, dając im możliwość aktywnego działania oraz łączenia aktywności ze zdobywaniem wiedzy w sferze działań obywatelskich.
- w ramach Priorytetu 3 „Aktywni obywatele" dofinansowano zadania publiczne na łączną kwotę 11 811 818,74 zł w następujących obszarach: zwiększanie wpływu obywateli na polityki publiczne, rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych, wzrost znaczenia organizacji strażniczych i rzeczniczych oraz wspieranie tworzenia partnerstw (w tym partnerstwa publiczno-społecznego) i innych form współpracy, służących aktywizacji obywateli oraz przekazywaniu im do realizacji zadań publicznych.
- w ramach Priorytetu 4 „Silne organizacje pozarządowe" dofinansowano zadania publiczne na łączną kwotę 5 283 896,00 zł w następujących obszarach: zwiększanie kompetencji organizacji obywatelskich oraz wspieranie działań o charakterze systemowym. Zadania te przyczyniały się do wzmocnienia potencjału organizacji obywatelskich, tworzenia porozumień, federalizacji.

Liczba podmiotów objętych wsparciem finansowym (wraz z łączną kwotą przyznanych dotacji)	Średnia kwota dofinansowania projektu	Mediana kwoty dofinansowania projektu
328 podmiotów objętych wsparciem 40 673 862,92 zł	124 005,68 zł	115 988,50 zł
Łączna liczba złożonych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (projektów)[9]		**Liczba zaakceptowanych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (wraz z łączną kwotą rozliczonej dotacji)**
terminowo	**nieterminowo**	
666	23	685 56 716 816,89 zł

Liczba podmiotów wobec których wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie: zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, w nadmiernej wysokości, pobranej nienależnie
W roku 2020 wszczęto 4 postępowania administracyjne. Wszczęcie postępowań wynikało z braku rozliczenia dotacji lub nieprawidłowego jej wydatkowania w ramach Programu. W wyniku wszczętych postępowań wydane zostały 2 decyzje administracyjne. W przypadku jednego z prowadzonych postępowań sprawa dotyczy odpowiedzialności subsydiarnej członków zarządu organizacji. W jednym przypadku Beneficjent odwołał się od decyzji Dyrektora NIW-CRSO i odwołanie jest rozpatrywane przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego. Również w jednym przypadku NIW – CRSO przesłał upomnienie ws. zwrotu dotacji, a w pozostałych dwóch postępowaniach administracyjnych decyzja zostanie wydana w 2021 roku

Finansowanie programu	Źródło finansowania programu	Kwota środków przeznaczona na realizację programu w okresie danego roku	Kwota środków faktycznie wydatkowanych	Kwota środków niewydatkowanych, wraz z uzasadnieniem
	DZIAŁANIE:13.5.1.2 ROZDZIAŁ:75027 ŹRÓDŁO FINANSOWANIA Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020	60 000 000,00 zł	58 028 649,32 zł	**1 971 350,68 zł (1,92%)** W tym: 1 088 167,57 zł z Pomocy technicznej Programu FIO (kwota 535 500,00 zł została zaplanowana do wydatkowania w 2021 roku jako środki niewygasające) oraz 883 183,11 zł z środków przeznaczonych na dotacje dla organizacji pozarządowych (kwota 619 750,00 zł została zaplanowana do wydatkowania w 2021 roku jako środki

[9] Sprawozdania z realizacji zadań za rok 2019.

				niewygasające, jednakże organizacje realizujące projekty w 2020 roku nie wnioskowały o wydłużenie terminu realizacji zadań). Kwota przeznaczona na realizację Programu FIO w 2020 r. nie została w pełni wydatkowana w związku ze zgłaszanymi rezygnacjami z realizacji dofinansowanych działań oraz zbyt krótkim czasem na rozpoczęcie realizacji dodatkowych zadań. W przypadku niewykorzystanej kwoty środków przeznaczonych na Priorytet V Pomoc Techniczna wynikała ona z racjonalnego i ekonomicznego dysponowania środkami w ramach Programu, co w efekcie pozwoliło na uzyskanie oszczędności, a także brakiem realizacji działań w formie stacjonarnej (w związku z trwającą epidemią COVID).

Kontrola	**Liczba kontroli planowych**	**Liczba kontroli przeprowadzonych w ramach programu**	**Liczba kontroli w trybie uproszczonym**
	10	10	0

Stopień realizacji wskaźników określonych dla Programu	Liczba umów zawieranych przez organy administracji publicznej z sektorem pozarządowym w ramach otwartych konkursów ofert oraz innych trybów – brak danych KPRM za rok 2020; Odsetek organizacji pozarządowych deklarujących współpracę z administracją publiczną – brak danych GUS za rok 2020; Liczba organizacji pozarządowych w Polsce według Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego – ok. 143 tys.; Odsetek jednostek administracji publicznej, które tworzyły i konsultowały akty normatywne przy udziale organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego – brak danych KPRM za rok 2020;

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">Liczba podpisanych umów w ramach inicjatywy lokalnej – brak danych KPRM za rok 2020;

Wysokość średniego budżetu rocznego organizacji pozarządowej – 28 tys. zł (Klon/Jawor, Kondycja organizacji pozarządowych 2018).</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Opis efektów programu[10]</td><td>produkty</td><td>.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie ilości oddolnych inicjatyw

1. Liczba oddolnych inicjatyw wspartych w ramach PFIO - 1 443

2. Liczba osób zaangażowanych w realizację lokalnych inicjatyw w ramach Programu FIO – 10 352

Cel szczegółowy 2: Wzrost liczby obywateli angażujących się w działania NGO i inicjatywy lokalne.

1. Liczba osób, które zostały wsparte w ramach realizowanego projektu –119 414

Cel szczegółowy 3: Wzrost partycypacji obywateli w sprawach publicznych:

1. Liczba wspartych organizacji, w podziale na organizacje rzecznicze i strażnicze – 140 rzeczniczych, 156 strażniczych.

2. Liczba osób, które zakończyły udział w projektach dotyczących kompetencji obywatelskich – 12 785

Cel szczegółowy 4: Wzmocnienie potencjału III sektora:

1. Liczba organizacji pozarządowych, które skorzystały ze wsparcia (przynajmniej jeden przedstawiciel skorzystał ze wsparcia) – 3 096</td></tr>
<tr><td>rezultaty</td><td>Cel szczegółowy 2: Wzrost liczby obywateli angażujących się w działania NGO i inicjatywy lokalne.

1. Liczba organizacji, które podniosły swoje kompetencje w zakresie zarządzania wolontariuszami/ zarządzania bazą członkowską – 513

2. Liczba osób zaangażowanych przy realizacji projektu (poza pracą organizacji) – 6 105

Cel szczegółowy 3: Wzrost partycypacji obywateli w sprawach publicznych:

1. Liczba koalicji / partnerstw zawiązanych na potrzeby „konkretnego problemu” przez organizacje i obywateli – 516

2. Liczba podmiotów zaangażowanych przy realizacji projektu (poza projektodawcą) – 2 089</td></tr>
<tr><td>oddziaływanie</td><td>Brak wskaźników oddziaływania w Programie</td></tr>
</table>

[10] Wskazano wartości dla wskaźników możliwych do zmierzenia na podstawie analizy ankiet po zakończeniu realizacji zadania publicznego oraz sprawozdań końcowych i częściowych z realizowanych zadań. Poziom osiągnięcia pozostałych wskaźników będzie możliwy poprzez przeprowadzenie ewaluacji jakościowej.

Inne pozafinansowe formy wsparcia podmiotów/wolontariuszy, do których adresowane były działania w ramach programów

Działania edukacyjne

Dla organizacji, które brały udział w edycji 2020 FIO zostały przygotowane: planer budżetu, prezentacja z najistotniejszymi informacjami o konkursie oraz zasadami logiki projektowej oraz dokument z często pojawiającymi się pytaniami oraz z odpowiedziami, wypełniony wzór przykładowej oferty, Podręcznik dla Oferentów FIO 2020.

Przygotowany został Podręcznika Beneficjenta FIO 2020: ze względu na wysoki odsetek beneficjentów, którzy po raz pierwszy mieli styczność z dotacją z FIO 2020, został opracowany Podręcznik Beneficjenta FIO 2020 – publikacja skierowana do beneficjentów konkursu, edycji 2020, w której znalazły się informacje o tym jak prowadzić i rozliczyć projekt; około 300 egzemplarzy Podręcznika zostało wysłanych do wszystkich, którzy otrzymali dotację w ramach FIO 2020.

Wspieranie organizacji małych z mniejszych miejscowości

W ramach konkursu FIO 2020 zastosowano kryterium strategiczne premiujące oferty realizowane przez organizację mające siedzibę w miejscowości liczącej nie więcej niż 25 tys. mieszkańców (3 dodatkowe punkty) oraz oferty realizowane przez organizacje mające siedzibę w miejscowości liczącej powyżej 25 tys. mieszkańców, jednakże nie więcej niż 50 tys. mieszkańców (1 dodatkowy punkt).

W rezultacie w ramach konkursu dofinansowano 168 projektów (53,8%) organizacji z małych miejscowości (poniżej 50 tys. mieszkańców).

Województwo	Liczba Ofert dofinansowanych realizowanych przez organizacje z miejscowości poniżej 50 tys. mieszkańców
dolnośląskie	12
kujawsko-pomorskie	11
lubelskie	17
lubuskie	7
łódzkie	11
małopolskie	18
mazowieckie	18
opolskie	1
podkarpackie	7
podlaskie	2
pomorskie	7
śląskie	10
świętokrzyskie	9
warmińsko-mazurskie	15
wielkopolskie	17
zachodniopomorskie	6
	168

Dodatkowymi 3 punktami premiowane były także oferty realizowane przez organizacje mniejsze - których roczny przychód za 2018 roku nie przekroczył 100 tys. zł. W rezultacie w ramach konkursu dofinansowano 171 projektów (54,8%) organizacji małych (o budżecie poniżej 100 tys. zł.).

Województwo	Liczba Ofert dofinansowanych o budżecie poniżej 100 tys. zł.
dolnośląskie	14
kujawsko-pomorskie	12
lubelskie	13
lubuskie	7
łódzkie	14
małopolskie	16
mazowieckie	27
opolskie	2
podkarpackie	7
podlaskie	5
pomorskie	3
śląskie	13
świętokrzyskie	10
warmińsko-mazurskie	6
wielkopolskie	14
zachodniopomorskie	8
	171

Dystrybucja środków z FIO w regionach

Liczba ofert dofinansowanych w ramach FIO 2020 (Priorytety 2-4) w podziale na województwa

Województwo	Liczba Ofert dofinansowanych
dolnośląskie	24
kujawsko-pomorskie	18
lubelskie	31
lubuskie	8
łódzkie	23
małopolskie	31
mazowieckie	52
opolskie	4
podkarpackie	14
podlaskie	6
pomorskie	9
śląskie	28
świętokrzyskie	10
warmińsko-mazurskie	15
wielkopolskie	23
zachodniopomorskie	16
	312

Liczba podmiotów/wolontariusz, które objęto wsparciem pozafinansowym	n/d

Tytuł i podstawa prawna realizowanego programu	**Tytuł:** Program Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19 **Podstawa prawna:** Uchwała nr 48/2020 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2020 r. w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Program wsparcia doraźnego organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19”
Opis działań realizowanych w ramach programu	W dniu 27 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów przyjęła Program Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19. Instytucją odpowiedzialną za wdrożenie Programu został Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Głównym celem Programu było wsparcie bytu instytucjonalnego organizacji społeczeństwa obywatelskiego zagrożonego w wyniku wystąpienia nieprzewidzianych sytuacji i zdarzeń związanych z bieżącą sytuacją epidemiczną oraz wsparcie ich działań dotyczących przeciwdziałania COVID-19. Budżet Programu wyniósł 10 000 000 zł, w tym 100 000 zł przeznaczone zostało na obsługę techniczną Programu. W ramach Programu przewidziano udzielenie wsparcia organizacjom pozarządowych w ramach dwóch priorytetów: • Priorytet 1 „Działania wspierające” obejmował wsparcie dla organizacji podejmujących działania w uzupełnieniu zadań administracji publicznej w celu przeciwdziałania COVID-19 w społecznościach lokalnych. • Priorytet 2 „Bezpieczeństwo NGO” dotyczył bezpieczeństwa funkcjonowania organizacji pozarządowych i przewidywał możliwość objęcia wsparciem tych organizacji, których funkcjonowanie jest zagrożone na skutek COVID-19, a które planują działania celem podtrzymania funkcjonowania organizacji lub działania w zastępstwie lub w uzupełnieniu zadań, które w całości lub części musiały zostać odwołane na skutek COVID-19. W ramach Priorytetu 1 „Działania wspierające” wnioskodawca mógł się ubiegać o maksymalnie 50 000 zł. dotacji, a w ramach Priorytetu 2 „Bezpieczeństwo NGO” do 40 000 zł. Organizacje uprawnione były do złożenia maksymalnie jednego wniosku w każdym Priorytecie. Nabór wniosków trwał od 12 maja, od godz. 12.00, do 30 czerwca, do godz. 16.00, kiedy to została wyczerpana dostępna alokacja środków. W trakcie naboru wpłynęło 3312 wniosków, na łączną kwotę wnioskowanego wsparcia w wysokości **91 993 663,12 zł**. W wyniku przeprowadzonej oceny do dofinansowania zostało rekomendowanych 406 wniosków na łączną kwotę ok. 9 900 000 zł, w tym: • 131 wniosków w ramach Priorytetu 1 „Działania wspierające” oraz • 275 wniosków w ramach Priorytetu 2 „Bezpieczeństwo NGO”. Podpisano 404 umowy - dwie organizacje zrezygnowały z przyznanej dotacji. Środki pomocy technicznej programu przeznaczono na: przygotowanie filmu promującego Program oraz wsparcie udzielone organizacjom, koszty osobowe związane ze wsparciem w ocenie wniosków złożonych w ramach Programu,

	dostosowanie Systemu Obsługi Dotacji do Programu (wgranie wzoru wniosku, umowy, sprawozdania). W ostatnim kwartale 2020 dofinansowane podmioty rozpoczęły proces składania sprawozdań z otrzymanych dotacji, a NIW-CRSO rozpoczął weryfikację sprawozdań. Jako przykłady działań dofinansowanych w ramach Programu można wskazać: <u>Priorytet 1 „Działania wspierające”:</u> 1. Ochotnicza Straż Pożarna w Baniosze, tytuł zadania „Walka z COVID - 19 na terenie gminy Góra Kalwaria”. Beneficjent dzięki uzyskaniu dotacji przeprowadził dezynfekcję miejsc publicznych w tym przystanków autobusowych, placów zabaw, parków, infrastruktury drogowej w tym barierek, przycisków przy sygnalizacji świetlnej w miejscowości Baniocha oraz wszystkich miejscowościach sąsiednich na terenie gminy Góry Kalwarii. 2. Koło Gospodyń Wiejskich w Dąbrowie Kozłowskiej, tytuł zadania „Przeciwdziałanie Covid-19” Dotacja została przeznaczona na uszycie maseczek ochronnych i przygotowanie ulotek informacyjnych dot. zapobiegania rozprzestrzeniania Covid-19 przeznaczonych dla mieszkańców Dąbrowy Kozłowskiej w gminie Jastrzębia. 3. Fundacja Centrum Rozwoju i Pomocy Psychologicznej "Intera", tytuł zadania „Wsparcie systemu ochrony zdrowia psychicznego społeczności Szczecina poszkodowanej przez COVID-19” Dotacja została przeznaczona na zdalne, indywidualne sesje psychologiczne, sesje grup wsparcia oraz szkolenia i warsztaty skierowane do mieszkańców gminy Szczecin, którzy na skutek pandemii, w tym izolacji społecznej, znaleźli się w kryzysie psychologicznym lub emocjonalnym. 4. Fundacja Świętego Barnaby, tytuł zadania „Wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych nim, przebywających na terenie Częstochowy.” Działania Fundacji w ramach dofinansowanego projektu obejmowały zakup i przekazywanie paczek żywnościowych, środków dezynfekujących i ochrony osobistej oraz wykup leków osobom w kryzysie bezdomności oraz zagrożonych bezdomnością. Dodatkowo beneficjenci byli objęci pomocą psychologiczną i interwencyjną przez specjalistę oraz streetworkera. Streetworker bezdomności swoją pracą obejmował obszary Częstochowy w których gromadzą się osoby bezdomne. Patrole odbywały się w dni robocze od 8.00 do 12.00. Dodatkowo Fundacja przygotowała ulotki informacyjne dla osób z grupy docelowej z informacjami dotyczącymi sposobów radzenia sobie z kryzysem pandemii, źródłami wsparcia oraz procedurami sanitarnymi. <u>Priorytet 2 „Bezpieczeństwo NGO”:</u> 1. Fundacja Lokalna Grupa Działania - Naszyjnik Północy, tytuł zadania „NGO-SHIELD" Dotacja została przeznaczona na przeniesienie do przestrzeni on-line stacjonarnych warsztatów i szkoleń realizowanych przez Wnioskodawcę, a także na udzielanie

bezpłatnych porad oraz sieciowanie lokalnych organizacji pozarządowych.

2. Fundacja Edukacja Sportowa, tytuł zadania „Treningi w sieci - bądź aktywny”

Dotacja została przeznaczona na przygotowanie i przeprowadzenie w przestrzeni on-line warsztatów naukowych oraz treningów ogólnorozwojowych i tenisowych w zastępstwie za zajęcia stacjonarne prowadzone przez organizację.

3. Stowarzyszenie Komunikat, tytuł zadania „Festiwal Dekonstrukcji Słowa Czytaj! edycja 9 i ¾”

Dotacja została przeznaczona na zorganizowanie w przestrzeni on-line wydarzeń związanych z odwołanym 10. Jubileuszowym Festiwalem Dekonstrukcji Słowa czytaj! Dzięki uzyskanej dotacji, organizacja miała możliwość przeprowadzenia wirtualnego zwiedzania wystawy oraz przygotowanie kameralnych spotkań z pisarzami i artystami.

4. Fundacja Młyn Wsparcia, tytuł zadania „W trosce o seniorów w czasie COVID-19"

Fundacja specjalizuje się w prowadzeniu treningów pamięci oraz zajęć edukacyjnych dla seniorów. Niestety zostały one odwołane w związku z pandemią COVID. W celu zastąpienia odwołanych działań, organizacja w ramach projektu opracowała "zeszyt aktywności senioralnej" - zbiór ćwiczeń i zadań dla osób starszych, pobudzających komórki nerwowe w sferze pamięci, koncentracji i uwagi. Przeprowadzono także, przy zachowaniu wymaganych środków ostrożności, indywidualne spotkania edukacyjne, w trakcie których trenerzy spotkali się w plenerze z seniorami i przeprowadzili z nimi indywidualne zajęcia edukacyjne dostosowane do możliwości i potrzeb beneficjentów.

Dystrybucja środków z Programu w regionach

Liczba wniosków dofinansowanych w ramach Programu w podziale na województwa

Województwo	Liczba Wniosków dofinansowanych
dolnośląskie	43
kujawsko-pomorskie	20
lubelskie	17
lubuskie	8
łódzkie	29
małopolskie	48
mazowieckie	70
opolskie	4
podkarpackie	13
podlaskie	8
pomorskie	26
śląskie	41
świętokrzyskie	10
warmińsko-mazurskie	12
wielkopolskie	31
zachodniopomorskie	24
	404

Liczba podmiotów objętych wsparciem finansowym (wraz z łączną kwotą przyznanych dotacji)	Średnia kwota dofinansowania projektu	Mediana kwoty dofinansowania projektu
404 podmioty objętych wsparciem 9 845 739,32 - łączna kwota dotacji w roku 2020	24 370,64	20 267,50
Łączna liczba złożonych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (projektów)[11]		**Liczba zaakceptowanych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (wraz z łączną kwotą rozliczonej dotacji)**
terminowo	**nieterminowo**	
382	22	402 9 783 689,02

Liczba podmiotów wobec których wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie: zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, w nadmiernej wysokości, pobranej nienależnie
Nie dotyczy.

	Źródło finansowania programu	Kwota środków przeznaczona na realizację programu w okresie danego roku	Kwota środków faktycznie wydatkowanych	Kwota środków niewydatkowanych, wraz z uzasadnieniem
Finansowanie programu	DZIAŁANIE:13.5.1.2 ROZDZIAŁ:75027 ŹRÓDŁO FINANSOWANIA Program Wsparcia Doraźnego Organizacji Pozarządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom COVID-19	10 000 000,00	9 873 649,02	**126 350,98 (1,26%)** W tym: 10 040,00 zł z Pomocy technicznej Programu COVID oraz 116 310,98 zł z środków przeznaczonych na dotacje dla organizacji pozarządowych. Kwota przeznaczona na realizację Programu COVID w 2020 r. nie została w pełni wydatkowana w związku z zgłaszanymi dostosowaniem przez Beneficjentów kwot przyznanych dotacji do faktycznych potrzeb. W przypadku niewykorzystanej kwoty środków przeznaczonych na

[11] Sprawozdania z realizacji zadań za rok 2018.

				Pomoc Techniczną wynikała ona z racjonalnego i ekonomicznego dysponowania środkami w ramach Programu, co w efekcie pozwoliło na uzyskanie oszczędności oraz wysokim zainteresowaniem Programem ograniczającym potrzebę prowadzenia działań promocyjnych.

Kontrola	**Liczba kontroli planowych**	**Liczba kontroli przeprowadzonych w ramach programu**	**Liczba kontroli w trybie uproszczonym**
	0	0	0

Stopień realizacji wskaźników określonych dla Programu	W Programie nie określono wskaźników realizacji.	
Opis efektów programu	**produkty**	Brak wskaźników produktowych w Programie
	rezultaty	Brak wskaźników rezultatów w Programie
	oddziaływanie	Brak wskaźników oddziaływania w Programie
Inne pozafinansowe formy wsparcia podmiotów/wolontariuszy, do których adresowane były działania w ramach programów	W trakcie naboru wniosków czynna była infolinia dedykowana Programowi oraz została uruchomiona skrzynka kontaktowa covid@niw.gov.pl na którą organizacje przesyłały swoje pytania. 13 maja 2020 r. odbyło się webinarium dla Wnioskodawców, w którym wzięło udział ponad 300 przedstawicieli organizacji, a jego nagranie na kanale Narodowego Instytutu Wolności na portalu YouTube odtworzono ponad 1892 razy. Wszystkie niezbędne dokumenty zostały umieszczone na stronie internetowej Instytutu.	
Liczba podmiotów/wolontariusz, które objęto wsparciem pozafinansowym	n/d	

4. REALIZACJA PROGRAMÓW ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO (należy wypełnić załącznik do niniejszego wzoru sprawozdania, odrębnie dla każdego programu)	
Tytuł i podstawa prawna realizowanego programu	**Tytuł:** Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO **Podstawa prawna:** Uchwała Rady Ministrów nr 104/2018 z dnia 7 sierpnia 2018 roku w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO" ze zmianami.
Opis działań realizowanych w ramach programu	Głównym celem PROO jest wsparcie rozwoju instytucjonalnego organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie udziału tych organizacji w życiu publicznym. Wzmocnienie instytucjonalne będzie prowadzić do wszechstronnego rozwoju sektora obywatelskiego, w tym do podniesienia jakości działania organizacji, ich efektywnego zaangażowania w życie publiczne, zwiększenia funkcji kontrolnych oraz eksperckich. Istotnym założeniem Programu jest wsparcie budowy silnego, sprawnego sektora obywatelskiego, który zachowując swoją różnorodność i niezależność będzie równocześnie realnym, równoprawnym partnerem w życiu publicznym i społecznym dla znacznie silniejszych instytucji władzy politycznej, ekonomicznej, medialnej czy samorządowej. Cele szczegółowe programu określono jako: 1. Wzrost zaangażowania obywateli i organizacji obywatelskich w życie publiczne; 2. Wzmocnienie organizacji obywatelskich w wymiarze strategicznym; 3. Poprawa stabilności finansowej organizacji obywatelskich. Program przewiduje realizację wsparcia organizacji pozarządowych w ramach następujących Priorytetów: Priorytet 1. Zrównoważony rozwój organizacyjny, w tym: Priorytet 1a. Wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego Priorytet 1b. Dotacje na wkład własny Priorytet 2. Kapitały żelazne, w tym: Priorytet 2a. Dotacje operacyjne na wsparcie budowania początkowych kapitałów żelaznych Priorytet 2b. Dofinansowanie początkowych kapitałów żelaznych Priorytet 2c. Dofinansowanie rozbudowy kapitałów żelaznych Priorytet 3. Rozwój instytucjonalny lokalnych organizacji strażniczych i mediów obywatelskich Priorytet 4. Rozwój instytucjonalny think tanków obywatelskich Priorytet 5. Wsparcie doraźne. Dodatkowo w ramach PROO wdrażana jest pomoc techniczna (Priorytet 6). Zadania opisane w PROO finansowane są ze środków Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, utworzonego na podstawie art. 88a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. 30 stycznia 2019 roku została zawarta umowa między Przewodniczącym Komitetu ds. Pożytku Publicznego jako dysponentem środków w ramach Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego i Dyrektorem Narodowego Instytutu. Umowa określa rolę, cele i obowiązki NIW-CRSO jako Instytucji Zarządzającej w związku z przekazywaniem jej przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego środków z Funduszu. W ramach priorytetów 1-5 programu PROO w roku 2020 przeprowadzono następujące

	działania: **Priorytet 1a** Projekt Regulaminu Konkursu został przedstawiony do konsultacji publicznych na witrynie internetowej NIW-CRSO www.niw.gov.pl w okresie od 8 do 22 października 2019 r. Informacja o prowadzonych konsultacjach została upubliczniona na profilach mediów społecznościowych NIW-CRSO (Facebook, Twitter). W dniu 4 lutego 2020 ogłoszony został nabór w ramach Priorytetu 1a PROO 2020. Nabór trwał do 4 marca 2020 r. do godz. 12.00. W trakcie naboru wpłynęły 2102 wnioski. Łączna kwota wnioskowanych dotacji to prawie 1 mld 100 tys. zł. W trakcie naboru prowadzona była infolinia pod numerem telefonu 885-221-531 oraz odbyło się webinarium dla osób zainteresowanych udziałem w konkursie. Wyniki oceny wniosków wstępnych zostały opublikowane 26 kwietnia 2020 r.. Do etapu wniosków pełnych zakwalifikowało się 177 wniosków. Próg punktowy wyniósł 48,5/50 punktów. Nabór wniosków pełnych rozpoczął się 4 maja o godzinie 12.00 i trwał dwa tygodnie – do 18 maja, do godziny 12.00. Przeprowadzone zostało także webinarium dla Wnioskodawców zakwalifikowanych do drugiego etapu. 24 lipca 2020 ogłoszone zostały wyniki konkursu. Do dofinansowania rekomendowanych zostały 83 wnioski spośród 174, które brały udział w etapie wniosków pełnych konkursu na łączną kwotę (w latach 2020-2023) 49 878 973,15 zł. Próg punktowy pozwalający na otrzymanie dofinansowania wyniósł 94,5 pkt. Do końca roku 2020 podpisane zostały umowy ze wszystkimi dofinansowanymi podmiotami oraz wypłacone zostały dotacje na rok 2020. W ramach PROO 1a edycja 2019 wszystkie organizacje złożyły sprawozdania z realizacji zadania w 2019 roku. Po weryfikacji i uzupełnieniach wszystkie sprawozdania zostały zaakceptowane, a organizacje otrzymały dotację na rok 2020. Statystyki: Wśród 83 organizacji z którymi podpisano umowę 23 miało siedzibę w woj. mazowieckim, 11 w woj. małopolskim, 7 w woj. kujawsko-pomorskim, 6 w woj. podkarpackim, po 5 w woj. dolnośląskim, lubelskim, śląskim, wielkopolskim, po 4 w woj. lubuskim, pomorskim, 3 w woj. podlaskim, po 2 w woj. łódzkim, świętokrzyskim, oraz 1 w woj. warmińsko-mazurskim. **Priorytet 1b** Projekt Regulaminu Konkursu został przedstawiony do konsultacji publicznych na witrynie internetowej NIW-CRSO www.niw.gov.pl w okresie od 27 stycznia 2020 r. do 9 lutego 2020 r. Informacja o prowadzonych konsultacjach została upubliczniona na profilach mediów społecznościowych NIW-CRSO (Facebook, Twitter). W dniu 8 kwietnia 2020 ogłoszony został konkurs w Priorytecie 1b PROO 2020. Nabór trwał od 08 kwietnia.2020 r. od godz. 15:00 do 11 maja 2020 r. 24 kwietnia o godz. 11.00 odbyło się webinarium dotyczące naboru wniosków w konkursie PROO 1b „Dotacje na wkład własny w projektach międzynarodowych". W wyniku naboru złożone zostały 32 wnioski. 22 maja br. opublikowane zostały wyniki oceny formalnej wniosków. Na 32 wnioski złożone w Systemie Obsługi Dotacji, 17 nie spełniło kryteriów formalnych. 6 sierpnia 2020 Do dofinansowania wybranych zostało 14 wniosków na łączną kwotę (w latach 2020-2023) 1 411 069,79 zł. Do końca roku 2020 podpisane zostały umowy ze wszystkimi dofinansowanymi podmiotami oraz wypłacone zostały dotacje na rok 2020. W ramach PROO 1b 2019 wszystkie organizacje złożyły sprawozdania z realizacji zadania w 2019 roku. Po weryfikacji i uzupełnieniach wszystkie sprawozdania zostały zaakceptowane, a organizacje otrzymały dotację na rok 2020.

	Statystyki: Wśród 14 organizacji, z którymi podpisano umowę 6 miało siedzibę w woj. mazowieckim, 2 w woj. podlaskim, po 1 organizacji w województwach dolnośląskim, łódzkim, małopolskim, opolskim, podkarpackim oraz wielkopolskim. **Priorytet 2a** Projekt Regulaminu Konkursu został przedstawiony do konsultacji publicznych na witrynie internetowej NIW-CRSO www.niw.gov.pl w okresie od 19 czerwca do 3 lipca 2019 r. Informacja o prowadzonych konsultacjach została upubliczniona na profilach mediów społecznościowych NIW-CRSO (Facebook, Twitter). 4 marca br. ogłoszony został konkurs w Priorytecie PROO 2a 2019-2020. Nabór trwał od 4 marca 2020 r. od godz. 15.00 do 14 kwietnia 2020 r. do godz. 12.00. W związku z inauguracją konkursu w ramach Priorytetu 2a 9 marca 2020 r. odbyło się seminarium pt. „Niezależny i stabilny 3 sektor – wsparcie budowy kapitałów żelaznych". W ramach wydarzenia odbyła się dyskusja panelowa nt. budowania kapitałów żelaznych, wykład ekspercki nt. fundraisingu oraz omówienie regulaminu konkursu. W trakcie naboru wpłynęło 175 wniosków. Wszystkie ze 175 wniosków złożonych w Systemie Obsługi Dotacji spełniły kryteria formalne. W dniu 10 czerwca 2020 r. odbyło się posiedzenie panelu ekspertów w trakcie, którego zatwierdzone zostały listy wniosków rekomendowanych do dofinansowania - w ramach bieżącej edycji dofinansowano 24 wnioski na łączną kwotę (w latach 2020-2023) 9 532 899,20 zł. Do końca roku 2020 podpisane zostały umowy ze wszystkimi dofinansowanymi podmiotami oraz wypłacone zostały dotacje na rok 2020. Wśród 24 organizacji z którymi podpisano umowę 8 miało siedzibę w woj. mazowieckim, 3 w woj. małopolskim, po 2 w woj. dolnośląskim, łódzkim, podlaskim, po 1 organizacji w województwach kujawsko-pomorskim, lubelskim, podkarpackim, pomorskim, śląskim, warmińsko-mazurskim oraz wielkopolskim. **Priorytet 3** Projekt Regulaminu Konkursu Edycja 2020 został przedstawiony do konsultacji publicznych na witrynie internetowej NIW-CRSO www.niw.gov.pl w okresie od 27 stycznia 2020 r. do 9 lutego 2020 r. Informacja o prowadzonych konsultacjach została upubliczniona na profilach mediów społecznościowych NIW-CRSO (Facebook, Twitter). Konkurs został przeprowadzony w oparciu o regulamin zatwierdzony uchwałą nr 5/2020 Rady NIW-CRSO z dnia 25 lutego 2020 roku. Łączna alokacja na konkurs wynosiła 9 188 000 zł (alokacja na lata 2020-21). W ramach konkursu trwającego w dniach od 12 marca do 15 kwietnia 2020 roku wpłynęło za pośrednictwem Systemu Obsługi Dotacji 185 wniosków. Naborowi wniosków towarzyszył cykl działań informacyjnych, w ramach których przygotowano podręcznik i zestaw najczęściej zadawanych przez wnioskodawców pytań wraz z odpowiedziami, przeprowadzono również w dniu 23 marca 2020 r. webinarium informacyjne poświęcone temu priorytetowi. Potencjalni wnioskodawcy mogli również zadawać pytania za pośrednictwem skrzynki proo@niw.gov.pl. 182 wnioski uzyskały pozytywną ocenę formalną. W wyniku rozstrzygnięcia w dniu 16 czerwca 2020 roku dofinansowanie uzyskały wnioski złożone przez 44 organizacje, na łączną kwotę 8 282 787,88 zł, ostatecznie umowy podpisano z 43 organizacjami, na łączną kwotę 8 101 787,88 zł (w tym dotacja na 2020 rok: 3 510 445,82 zł, a na rok 2021: 4 591 342,06 zł).

	W 2020 roku realizowane były działania związane z obsługą dotacji przyznanych organizacjom w ramach konkursu PROO Priorytet 3, edycja 2019. Dokonano m.in. oceny raportów cząstkowych złożonych przez 29 organizacji, a także przeprowadzono ocenę 5 raportów końcowych złożonych przez te organizacje, których realizacja zadań zakończyła się wcześniej niż 31 grudnia 2020 roku. Wszystkie sprawozdania zostały zaakceptowane. Wśród 43 organizacji z którymi podpisano umowę 10 miało siedzibę w woj. mazowieckim, po 5 w woj. dolnośląskim i w woj. śląskim, po 4 w wielkopolskim i w woj. podkarpackim, 3 w woj. kujawsko-pomorskim, 2 w woj. łódzkim, woj. podlaskim i zachodniopomorskim oraz po 1 w województwach: lubelskim, lubuskim, małopolskim, opolskim, pomorskim i świętokrzyskim. 2 organizacje miały siedzibę w miejscowościach liczących poniżej 20 000 mieszkańców (Bytom Odrzański, Kamionka Wielka) **Priorytet 4** Projekt Regulaminu Konkursu Edycja 2020 został przedstawiony do konsultacji publicznych na witrynie internetowej NIW-CRSO www.niw.gov.pl w okresie od 27 stycznia 2020 r. do 9 lutego 2020 r. Informacja o prowadzonych konsultacjach została upubliczniona na profilach mediów społecznościowych NIW-CRSO (Facebook, Twitter). Konkurs został przeprowadzony w oparciu o regulamin zatwierdzony uchwałą nr 6/2020 Rady NIW-CRSO z dnia 25 lutego 2020 roku. Łączna alokacja na konkurs wynosiła 7 588 000 zł (alokacja na lata 2020-21). W ramach konkursu trwającego w dniach od 12 marca do 15 kwietnia 2020 roku wpłynęło za pośrednictwem Systemu Obsługi Dotacji 107 wniosków. Naborowi wniosków towarzyszył cykl działań informacyjnych, w ramach których przygotowano podręcznik i zestaw najczęściej zadawanych przez wnioskodawców pytań wraz z odpowiedziami, przeprowadzono również w dniu 23 marca 2020 r. webinarium informacyjne poświęcone temu priorytetowi. Potencjalni wnioskodawcy mogli również zadawać pytania za pośrednictwem skrzynki proo@niw.gov.pl. 106 wniosków uzyskało pozytywną ocenę formalną. W dniu 16 czerwca 2020 r. konkurs został rozstrzygnięty. Dofinansowanie uzyskały wnioski złożone przez 27 organizacji na łączną kwotę 7 511 579,70 zł. Ostatecznie umowy w ramach priorytetu 4 zawarło 26 organizacji na łączną kwotę 7 206 617,4 zł. (w tym dotacja na rok 2020: 2 693 832,73 zł, a na rok 2021: 4 512 784,67 zł.). W 2020 roku realizowane były działania związane z obsługą dotacji przyznanych organizacjom w ramach konkursu PROO Priorytet 4, edycja 2019. Dokonano m.in. oceny raportów cząstkowych złożonych przez 24 organizacje, a także przeprowadzono również ocenę 2 raportów końcowych, złożonych przez te organizacje, których realizacja zadań zakończyła się wcześniej niż 31 grudnia 2020 roku. Wszystkie sprawozdania zostały zaakceptowane. Wśród 26 organizacji z którymi podpisano umowę 14 miało siedzibę w woj. mazowieckim, po 2 w woj. dolnośląskim, podlaskim i wielkopolskim oraz po 1 w województwach: lubelskim, łódzkim, pomorskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim. 1 organizacja miała siedzibę w miejscowości liczącej poniżej 20 000 mieszkańców (Gietrzwałd). **Priorytet 5** 28 lutego 2020 r.. ruszył nabór ciągły w Priorytecie PROO 5 2020. W ramach otwartego konkursu organizacje mogą uzyskać wsparcie na: 1. pokrycie wydatków wynikających z nagłych potrzeb organizacji, powstałych w wyniku wystąpienia nieprzewidzianych sytuacji i zdarzeń, mogących mieć istotny wpływ na skuteczność działania organizacji i realizacji jej celów statutowych –

POMOC DORAŹNA,

2. pokrycie kosztów uczestnictwa przedstawicieli organizacji w wydarzeniach z życia publicznego o charakterze ogólnopolskim, ponadregionalnym, a także międzynarodowym, istotnych z punktu widzenia sektora pozarządowego lub związanych z branżą, w której działa dana organizacja – ŻYCIE PUBLICZNE,
3. pokrycie kosztów związanych z członkostwem w podmiotach zrzeszających organizacje pozarządowe o charakterze międzynarodowym (między innym kosztów składek członkowskich, kosztów uczestnictwa w gremiach, posiedzeniach i innych wydarzeniach wynikających z członkostwa w organizacji) istotnych zarówno z punktu widzenia sektora pozarządowego lub związanych z branżą, w której działa dana organizacja – CZŁONKOSTWO.

Nabór trwał do 27 października br. Złożonych zostało 1609 wniosków. W tym w ramach poszczególnych ścieżek:

1. 1498 – POMOC DORAŹNA,
2. 67 – ŻYCIE PUBLICZNE,
3. 44 – CZŁONKOSTWO.

Wszystkie wnioski zostały poddane ocenie na podstawie której do dofinansowania przeznaczono 374 wnioski na łączną kwotę 3 146 270,84 zł, w tym w podziale na poszczególne ścieżki:

1. 350 – POMOC DORAŹNA,
2. 12 – ŻYCIE PUBLICZNE,
3. 12 – CZŁONKOSTWO.

Liczba udzielonych dotacji w podziale regionalnym przedstawia się następująco:

Województwo	**Liczba dotacji**
dolnośląskie	20
kujawsko-pomorskie	12
lubelskie	10
lubuskie	3
łódzkie	16
małopolskie	43
mazowieckie	56
opolskie	9
podkarpackie	26
podlaskie	17
pomorskie	18
śląskie	31
świętokrzyskie	10
warmińsko-mazurskie	17
wielkopolskie	70
zachodniopomorskie	18

	W ramach **Priorytetu 6 (Pomoc Techniczna)**: W ramach pomocy technicznej Programu poniesiono koszty niezbędne do prawidłowego wdrażania Programu, w tym w szczególności związane z: • przeprowadzeniem oceny merytorycznej wniosków złożonych w ramach konkursów przez niezależnych ekspertów; • dostosowywaniem i utrzymaniem Systemu Obsługi Dotacji poprzez który przeprowadzana jest procedura konkursowa; • realizacją działań informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych nt. Programu w tym m.in. nagraniem filmów promujących Program, przygotowaniem infografik i broszur, zamówieniem materiałów promocyjnych; • organizacją posiedzeń i spotkań w ramach Programu: Komitetu Sterująco-Monitorującego, Panelów Eksperckich, szkoleń dla ekspertów, seminarium nt. PROO 2a; • prowadzonymi ewaluacjami Programu; • przeprowadzeniem monitoringów i kontroli projektów dofinansowanych w ramach Programu; • Zakupem oprogramowania do przeprowadzania analizy danych - w celu realizacji zadania związanego z monitorowaniem Programu; W kontekście realizacji zadań związanych z wdrażaniem Programu PROO w związku z koniecznością dostosowania formuły realizowanych przez organizacje zadań publicznych oraz na podstawie ustawy z dnia z dnia 2 marca 2020 r., o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dofinansowane wnioski aktualizowano do panującej sytuacji, czego potwierdzeniem były zawierane aneksy do umów dotacyjnych (m.in. w zakresie zmiany formy planowanych działań, ich terminów, przeznaczenia zaoszczędzonych środków w wyniku wprowadzonych zmian). **Monitoring i kontrola** W 2020 roku z uwagi na panującą od marca tego roku epidemię COVID większość z zaplanowanych w ramach programu wizyt monitorujących oraz kontroli miała charakter zdalny. Ogółem przeprowadzono 69 wizyt monitorujących oraz 15 kontroli. Jedna z tych kontroli została przeprowadzono w trybie doraźnym. W związku z trwającą epidemią COVID realizacja kontroli rozpoczętych w 2020 roku kontynuowana jest w roku 2021. W roku 2020 zakończona została jedna kontrola (umowy PROO5/22/2019) - kontrola zakończyła się wynikiem pozytywnym.

Liczba podmiotów objętych wsparciem finansowym (wraz z łączną kwotą przyznanych dotacji[12])	**Średnia roczna kwota dofinansowania projektu**	**Mediana kwoty dofinansowania projektu**
PROO 1a: 49 878 973,15 83 PROO 1b: 2 377 471,79 14 PROO 2a 8 971 085,40	PROO 1a 200 317,16 PROO 1b 88 054,51 PROO 2a 124 598,41 PROO 3 94 253,35	PROO 1a 661 000,00 PROO 1b 54 505,00 PROO 2a 419 495,00 PROO 3 199 550,00

[12] Przyznane dotacje – oznaczają wysokość dotacji, które w 2020 roku przyznano poszczególnym organizacjom, obejmujące cały okres realizacji projektu/zadania (lata 2019-2021)

24 PROO 3 8 101 787,88 41 PROO 4 7 206 617,40 26 PROO 5 3 196 967,18 375	PROO 4 140 627,72 PROO 5 8 525,25	PROO 4 297 200,00 PROO 5 9 999,98
Łączna liczba złożonych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (projektów)		**Liczba zaakceptowanych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (wraz z łączną kwotą rozliczonej dotacji)**
terminowo	**nieterminowo**	
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Liczba podmiotów wobec których wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie: zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, w nadmiernej wysokości, pobranej nienależnie
W roku 2020 wszczęto 3 postępowania administracyjne. Wszczęcie postępowań wynikało z braku rozliczenia dotacji w ramach Programu. W wyniku wszczętych postępowań wydane zostały 2 decyzje administracyjne. W przypadku jednego z prowadzonych postępowań Beneficjent dokonał zwrotu dotacji. Ponadto wszczęto jedno postępowanie egzekucyjne w odniesieniu do jednej z wydanych decyzji. W przypadku jednego z postępowań administracyjnych decyzja zostanie wydana w 2021 r.

	Źródło finansowania programu	**Kwota środków przeznaczona na realizację programu w okresie danego roku**	**Kwota środków faktycznie wydatkowanych**	**Kwota środków niewydatkowanych, wraz z uzasadnieniem**
Finansowanie programu	Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	79 540 000,00	70 624 806,34	**ŁĄCZNIE 8 915 193,66 zł (11,21%)** 7 013 528,68 zł (dofinansowanie zadań w ramach priorytetów 1-5) oraz 1.901.664,98 zł(pomoc techniczna) Powyższa kwota nie została wydatkowana ze względu na kilka czynników: • rezygnacje z realizacji dofinansowanych działań; • mniejsze niż się spodziewano zainteresowanie udziałem w konkursie ogłoszonym w ramach konkursu 1b oraz 2a, • dużą liczbę wniosków złożonych w ramach priorytetu 5, które nie spełniły kryteriów merytorycznych umożliwiających przyznanie im dofinansowania, • mniejszym niż planowany

				kosztem umów z ekspertami na przeprowadzenie oceny merytorycznej wniosków • racjonalnego i ekonomicznego dysponowania środkami w ramach Programu, co w efekcie pozwoliło na uzyskanie oszczędności, a także brakiem realizacji działań w formie stacjonarnej (w związku z trwającą epidemią COVID).

Kontrola	**Liczba kontroli planowych**	**Liczba kontroli przeprowadzonych w ramach programu**	**Liczba kontroli w trybie uproszczonym**
	14	15	0

Stopień realizacji wskaźników określonych dla Programu	Nie dotyczy – Program nie był wdrażany w zakresie umożliwiającym realizację wskaźników.	
Opis efektów programu	**produkty**	Nie dotyczy – Program nie był wdrażany w zakresie umożliwiającym osiąganie produktów.
	rezultaty	Nie dotyczy – Program nie był wdrażany w zakresie umożliwiającym osiąganie rezultatów.
	oddziaływanie	Nie dotyczy – Program nie był wdrażany w zakresie umożliwiającym osiąganie oddziaływań.
Inne pozafinansowe formy wsparcia podmiotów/wolontariuszy, do których adresowane były działania w ramach programów	W ramach innych pozafinansowych form wsparcia podmiotów do których adresowane były działania w ramach programów: • zrealizowano cykl webinariów informacyjnych, każdy z nich był poświęcony innemu priorytetowi PROO, • uruchomiono 2 infolinie, dzięki którym potencjalni zainteresowani uczestnictwem w programie PROO, jak również jego beneficjenci, mogli uzyskać wszelkie intersujące ich informacje, • udzielano odpowiedzi na pytania kierowane skrzynkę proo@niw.gov.pl,	
Liczba podmiotów/wolontariuszy, które objęto wsparciem pozafinansowym	Nie jest możliwe jej dokładne oszacowanie	

4. REALIZACJA PROGRAMÓW ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO (należy wypełnić załącznik do niniejszego wzoru sprawozdania, odrębnie dla każdego programu)	
Tytuł i podstawa prawna realizowanego programu	**Tytuł:** „Rządowy Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030” **Podstawa prawna:** Uchwała Rady Ministrów nr 138/2018 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Rządowy Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030"
Opis działań realizowanych w ramach programu	Program (dalej ROHiS) podkreśla strategiczną rolę harcerstwa w Polsce oraz wagę, jaką państwo przykłada do wsparcia jego rozwoju. Głównym celem Programu jest wzmocnienie organizacji harcerskich w odniesieniu do potencjału instytucjonalnego oraz efektywności i jakości działalności programowej, w tym w szczególności kształcenia traktowanego jako rozwój osobisty oparty na filarach rozwoju umysłowego, fizycznego i duchowego. Cele szczegółowe Programu zdefiniowano jako: 1. Podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji wychowawców, dzieci i młodzieży zaangażowanych w działalność harcerską. 2. Rozwój wolontariatu w organizacjach harcerskich. 3. Wzmocnienie współpracy organizacji harcerskich oraz podmiotów sektora publicznego. Program jest wdrażany w ramach trzech zadań operacyjnych: Zadanie 1. Wsparcie kształcenia i działań programowych w organizacjach harcerskich; Zadanie 2. Wsparcie instytucjonalne organizacji harcerskich; Zadanie 3. Pomoc techniczna. W 2020 roku przeprowadzono następujące zadania: Po raz drugi od uruchomienia Programu ROHIS w 2018 roku w dniach od 10 do 24 lutego 2020 r. trwał nabór wniosków w ramach edycji 2020 programu, który został poprzedzony przeprowadzeniem konsultacji społecznych w IV kwartale 2019 r. Konkurs został przeprowadzony w oparciu o regulamin zatwierdzony uchwałą nr 3/2020 Rady NIW-CRSO z dnia 23 stycznia 2020 r. Łączna alokacja na konkurs wynosiła 29 100 000 zł (alokacja na lata 2020-21). W wyniku naboru za pośrednictwem Systemu Obsługi Dotacji organizacje harcerskie i skautowe złożyły 7 wniosków. Wszystkie wnioski uzyskały pozytywną ocenę formalną i zostały skierowane do oceny merytorycznej. Konkurs został rozstrzygnięty dofinansowanie uzyskały wszystkie organizacje wnioskujące (7). Następnie z tymi organizacjami podpisano umowy na realizację zadań. W pierwszym kwartale 2020 r. dokonano oceny 7 sprawozdań cząstkowych i końcowych złożonych przez organizacje harcerskie i skautowe, które uzyskały dofinansowanie w ramach pierwszej edycji Programu ROHIS w 2018 roku. Wszystkie sprawozdania zostały zaakceptowane, a przyznane dotacje rozliczone. W dniu 10 lutego 2020 r podpisana została umowa pomiędzy Skarbem Państwa – Kancelarią Prezesa Rady Ministrów a NIW-CRSO w sprawie przekazania dotacji celowej na realizację zadania zarządzania Programem ROHiS. Zorganizowano 3 kwartalne spotkania przedstawicieli Beneficjentów z Instytucją Zarządzającą (30 czerwca, 28 września , 27 listopada). Z uwagi na epidemię COVID-

	19 wszystkie te spotkania odbyły się w formie zdalnej. Podczas spotkań omawiany był m.in. postęp realizacji zadań przez beneficjentów, plany działań poszczególnych organizacji harcerskich i skautowych, a także trudności w realizacji działań w związku z obostrzeniami sanitarnymi. W ramach Konkursu Edycja 2020 przeprowadzono 14 wizyt monitorujących. Tak jak w przypadku spotkań kwartalnych z uwagi na pandemię COVID-19 wizyty odbyły się w formie zdalnej. Monitoringiem zostali objęci: Związek Harcerstwa Polskiego – Główna Kwatera (12 listopada 2020 r.), Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej – Naczelnictwo (26 października 2020 r.), Okręg Mazowiecki ZHR (27 października 2020 r.), Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza" Federacja Skautingu Europejskiego (wizyta monitorująca w dniu 2 listopada 2020 r.), Chorągiew Krakowska ZHP (16 listopada 2020 r.), Okręg Małopolski ZHR (23 listopada 2020 r.), Chorągiew Zachodniopomorska ZHP (23 listopada 2020 r.), Okręg Łódzki ZHR (24 listopada 2020 r.), Chorągiew Łódzka ZHP (25 listopada 2020 r.), Okręg Wielkopolski ZHR (27 listopada 2020 r.), Chorągiew Wielkopolska ZHP (27 listopada 2020 r.), Chorągiew Mazowiecka ZHP (30 listopada 2020 r.), Chorągiew Lubelska ZHP (1 grudnia 2020 r.), Okręg Północno-Zachodni ZHR (2 grudnia 2020 r.). W III kwartale 2020 r. rozpoczęto kontrole wszystkich beneficjentów programu, edycja 2018. Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonywania przez Beneficjentów Konkursu ROHiS Edycja 2018 zadania 2.3 Rozwój potencjału organizacyjnego i infrastrukturalnego organizacji harcerskich określonego w Programie ROHiS oraz w wyżej wspominanych umowach. Dodatkowo, w przypadku Związku Harcerstwa Polskiego oraz Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej skontrolowano również prawidłowość realizacji zadań 1.1 „Kształcenie metodyczne wychowawców", 1.3 „Kształcenie specjalistyczne". Kontrola miała ustalić, czy wszyscy beneficjenci Konkursu ROHiS Edycja 2018 w okresie objętym kontrolą rozbudowali potencjał organizacyjny i infrastrukturalny organizacji harcerskich, a w szczególności, czy: 1. zakupiony sprzęt przeznaczono na potrzeby działalności organizacyjnej i administracyjnej, 2. zakupiony sprzęt przeznaczono na potrzeby działalności programowej, 3. zwiększono wykorzystywanie w zarządzaniu organizacją narzędzi cyfrowych / elektronicznych i systemów teleinformatycznych. W przypadku zadania 1.1 i 1.3 kontrola miała ustalić czy Związek Harcerstwa Polskiego i Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej: 1. prowadziły kształcenie metodyczne wychowawców, 2. prowadziły kształcenie metodyczne osób niepełnoletnich, 3. rozbudowały potencjał organizacyjny i infrastrukturalny organizacji harcerskich, w szczególności, czy: a. zakupiony sprzęt przeznaczono na potrzeby działalności organizacyjnej i administracyjnej, b. zakupiony sprzęt przeznaczono na potrzeby działalności programowej, c. zwiększono wykorzystywanie w zarządzaniu organizacją narzędzi cyfrowych / elektronicznych i systemów teleinformatycznych. Do końca 2020 r. zakończono kontrolę w przypadku Royal Rangers Polska. Na podstawie przedstawionych wyjaśnień i uzupełnień dokonanych przez tą organizację, sprawozdanie z kontroli uzyskało wynik pozytywny W przypadku pozostałych organizacji z uwagi na obszerny zakres materiału poddanego kontroli oraz epidemię COVID-19 kontrole zostały przedłużone do końca I kwartału 2021 r. . W dniu 3 czerwca 2020 r. odbyło się posiedzenie Komitetu Sterująco-Monitorującego Program ROHiS. Komitet dokonał podsumowania realizacji Konkursu Edycji 2018

	i rozstrzygnięcia Konkursu Edycji 2020 oraz zaopiniował: Raport z ewaluacji Programu w 2019 roku, Raport z monitoringu Programu w 2019 roku i Sprawozdanie z realizacji Programu w 2019 r. Pod koniec roku rozpoczęto uzupełniający nabór na członka Komitetu Sterująco-Monitorującego, reprezentującego organizacje obywatelskie (nabór został zakończony 7 stycznia 2021 roku). Organizacje harcerskie powołały w ramach realizacji zadań Programu Radę Organizacji Harcerskich. Jednym z członków Rady jest Dyrektor NIW-CRSO. W 2020 odbyły się 4 posiedzenia Rady, podczas których omawiano m.in. kierunki aktualnych i planowanych działań. Wszystkie organizacje od początku trwającej epidemii podjęły służbę na rzecz najbardziej potrzebujących. Harcerze i skauci nieśli pomoc lokalnym społecznościom: akcje szycia maseczek i produkcji przyłbic, zbiórki środków ochrony osobistej dla medyków i dostarczania ich najbardziej potrzebującym, często będąc inicjatorami i koordynatorami działań. Działania rozpoczęte w marcu 2020 r. były kontynuowane do końca roku. W dobie epidemii COVID-19 przed organizacjami harcerskimi stanęły nowe wyzwania. Najważniejszymi były: harcerska służba podczas epidemii, przygotowanie do Harcerskiej Akcji Letniej 2020 (w tym podstawa prawna do organizacji wypoczynku w reżimie sanitarnym), współpraca z Głównym Inspektorem Sanitarnym i Wojskami Obrony Terytorialnej, zapewnienie bezpiecznych warunków do funkcjonowania organizacji harcerskich w czasie epidemii, podsumowanie Harcerskiej Akcji Letniej 2020, powrót do działalności harcerskiej w szkołach, plan wspólnych działań organizacji harcerskich w roku harcerskim 2020/21, zakres uczestnictwa organizacji harcerskich w systemie wsparcia dla osób chorych na COVID-19, możliwości, zasady i warunki organizacji wypoczynku zimowego w 2021 roku (w tym organizacji półkolonii) przez organizacje harcerskie i skautowe, podstawowa działalność harcerska i skautowa, kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy w czasie epidemii, a także uwarunkowania prawne, odpowiedzialność organizacji pozarządowych za wolontariuszy podczas epidemii – ubezpieczenie wolontariuszy. 21 października 2020 r. wszystkie organizacje realizujące Program ROHiS powołały Wspólny Sztab Harcerski z udziałem przedstawicieli władz naczelnych organizacji harcerskich i skautowych. Sztab stał się platformą koordynacji i wzmacniania działań podejmowanych przez poszczególne organizacje w zakresie ograniczania szerzenia się epidemii SARS-CoV-2. Sztab zajmował się określeniem: • sposobów i zakresu kontynuowania podjętej w marcu 2020 r. służby, zwłaszcza tej wymagającej zintensyfikowania (przede wszystkim lokalne wsparcie seniorów oraz działania realizowane w porozumieniu z samorządem terytorialnym i administracją zespoloną), • zasad funkcjonowania jednostek harcerskich w epidemii, • uruchomienia platformy wsparcia psychologicznego i metodycznego dla kadry organizacji, • prowadzenia działań szkoleniowych (w formie online) dotyczących zasad bezpiecznego zachowania w dobie epidemii i prowadzenia działalności harcerskiej przy zachowaniu reżimu sanitarnego, • zorganizowania szkoleń specjalistycznych dla dorosłych członków organizacji (kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy). W wyniku działań Wspólnego Sztabu Harcerskiego w 2020 r. odbyły się międzyorganizacyjne kursy Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, w których wzięło udział 296 osób. Kursy odbyły się w listopadzie i grudniu 2020 r. ośrodkach ZHP.

	Wspólny Sztab Harcerski spotkał się w 2020 r. na dziewięciu spotkaniach (21 i 27 października, 3, 10, 18 i 25 listopada, 2, 10 i 14 grudnia). Przygotował propozycje dotyczące obszarów zaangażowania organizacji w walce z epidemią oraz wnioski w sprawie uwzględnienia w przepisach możliwości pracy harcerskiej. Ponadto 14 grudnia na zaproszenie i w obecności Prezydenta RP, odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli ministrowie oraz dyrektorzy departamentów Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia oraz Główny Inspektor Sanitarny. Spotkanie dotyczyło możliwości organizowania biwaków i zimowisk w czasie ferii w podobny sposób jak mogą to robić np. uczniowskie kluby sportowe, umieszczenia w rozporządzeniu możliwości korzystania z usług hotelowych podczas prowadzenia kursów Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy i zwiększenia do 16 liczby osób na zbiórkach z pełnoletnim opiekunem. Ponadto w 2020 r. przeprowadzone zostało dla organizacji harcerskich i skautowych uczestniczących w programie szkolenie związane z przygotowaniem raportu cząstkowego (3 tury szkolenia – 13 października dla wszystkich beneficjentów, 26 listopada dla Chorągwi ZHP, 10 grudnia dla Okręgów ZHR i organizacji poza granicami kraju), którego celem było ich wsparcie w procesie przygotowania kompleksowej strategii wizerunkowej ruchu harcerskiego w Polsce. Ze środków Pomocy Technicznej programu pokryto część kosztów związanych z organizacją Międzynarodowej Konferencji Harcmistrzowskiej. Harcerstwo jako pedagogia - Prawo (Harcerskie). Konteksty Psychopedagogiczne i Prawne, która odbyła się w Poznaniu 6 czerwca 2020 r.

Liczba podmiotów objętych wsparciem finansowym (wraz z łączną kwotą przyznanych dotacji[13])	**Średnia kwota dofinansowania projektu**	**Mediana kwoty dofinansowania projektu**
7 podmiotów realizowało umowy, na które uzyskały dofinansowanie w ramach konkursu w roku 2020 : 29 100 000,00	4 157 142,86	390 000,00

Łączna liczba złożonych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (projektów)		**Liczba zaakceptowanych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (wraz z łączną kwotą rozliczonej dotacji)**
terminowo	**nieterminowo**	
7 sprawozdań cząstkowych z realizacji zadań w 2020 r.	0	Do uzupełnienia po zakończeniu oceny wniosków

Liczba podmiotów wobec których wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie: zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, w nadmiernej wysokości, pobranej nienależnie
0

Finansowanie programu	**Źródło finansowania programu**	**Kwota środków przeznaczona na realizację programu w okresie danego roku**	**Kwota środków faktycznie wydatkowanych**	**Kwota środków niewydatkowanych, wraz z uzasadnieniem**
	dotacja celowa (dotacje) i	15 000 000,00	14 647 087,61	Niewykorzystane środki z Pomocy technicznej

[13] Przyznane dotacje – oznaczają wysokość dotacji, które w 2020 roku przyznano poszczególnym organizacjom, obejmujące cały okres realizacji projektu/zadania.

	podmiotowa (pomoc techniczna)			programu 352 912,39 zł. Niepełne wykorzystanie zaplanowanych w ramach pomocy technicznej środków spowodowane było niezorganizowaniem konferencji podsumowującej Program ROHIS, edycja 2018 z powodu epidemii COVID -19, niewydatkowaniem środków na wyjazdy krajowe (wizyty monitorujące, kontrole przeprowadzono w sposób zdalny) i zagraniczne (odwołano planowane na 2020 rok spotkania ruchu skautowego) w ramach programu, brakiem wydatków na organizację konferencji urodzinowej NIW-CRSO, brakiem wydatków na II edycję Forum o Wychowaniu, niższymi wydatkami na gadżety promujące program.

Kontrola	**Liczba kontroli planowych**	**Liczba kontroli przeprowadzonych w ramach programu**	**Liczba kontroli w trybie uproszczonym**
	7	7	0

Stopień realizacji wskaźników określonych dla Programu	1.1 Kształcenie metodyczne wychowawców (pełnoletnich) oparte na fundamencie wartości, zasad i służby drugiemu człowiekowi oraz wychowywania do świadomego uczestnictwa w życiu rodzinnym i społecznym: a) szkolenia i warsztaty na min. 3 poziomach zaawansowania - uczestnicy szkoleń: 9 566 1.1 Kształcenie metodyczne wychowawców (pełnoletnich) oparte na fundamencie wartości, zasad i służby drugiemu człowiekowi oraz wychowywania do świadomego uczestnictwa w życiu rodzinnym i społecznym: b) szkolenia i warsztaty uzupełniające - fakultatywne – szkolenia: 475 1.2. Kształcenie metodyczne osób niepełnoletnich oparte na fundamencie wartości, zasad i służby drugiemu człowiekowi - plany pracy jednostek i działań szkoleniowych: 4 126 1.2. Kształcenie metodyczne osób niepełnoletnich oparte na fundamencie wartości, zasad i służby drugiemu człowiekowi - stopnie rozwoju (stopnie, gwiazdki itp.): 57 160 1.3 Kształcenie specjalistyczne. Rozwój umiejętności niezbędnych do zapewnienia uczestnikom bezpieczeństwa i poziomu wychowania podczas działań metodyczno-wychowawczych – warsztaty: - warsztaty specjalistyczne: 327 1.3 Kształcenie specjalistyczne. Rozwój umiejętności niezbędnych do zapewnienia

<table>
<tr><td></td><td colspan="2">uczestnikom bezpieczeństwa i poziomu wychowania podczas działań metodyczno-wychowawczych – warsztaty: -uczestnicy warsztatów specjalistycznych: 5 604

1.4. Praktyki edukacyjne – projekty wychowawcze. Narzędzia wsparcia pracy jednostek harcerskich. – projekty: 10 208

1.4. Praktyki edukacyjne – projekty wychowawcze. Narzędzia wsparcia pracy jednostek harcerskich. uczestnicy projektów:175 856

2.1 Organizacje harcerskie jako partner strategiczny państwa - stworzenie strategii: 0

2.2 Promocja ruchu harcerskiego - liczba spotów radiowych: 0

2.2 Promocja ruchu harcerskiego - liczba spotów TV: 2

2.2 Promocja ruchu harcerskiego - liczba programów: 3

2.2 Promocja ruchu harcerskiego - kampania medialna: 2

2.3. Wsparcie instytucjonalne. Wypracowanie i wdrożenie podst. ram stabilnego działania i szybszego dostosowywania działań organizacyjnych i koordynujących do wymogów aktualnego prawa. - uczestnicy działań: 9 132

2.3. Wsparcie instytucjonalne. Wypracowanie i wdrożenie podst. ram stabilnego działania i szybszego dostosowywania działań organizacyjnych i koordynujących do wymogów aktualnego prawa. jednostki na poziomie gminy lub powiatu: 518

2.3. Wsparcie instytucjonalne. Wypracowanie i wdrożenie podst. ram stabilnego działania i szybszego dostosowywania działań organizacyjnych i koordynujących do wymogów aktualnego prawa. jednostki na poziomie Województwa:29

2.4 Budowa systemu współpracy z sektorem przedsiębiorstw - wypracowanie programów: 0

2.4 Budowa systemu współpracy z sektorem przedsiębiorstw - wypracowanie rozwiązań: 0

2.5 konsolidacja środowisk harcerskich i skautowych - kwartalne spotkania: 4</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Opis efektów programu</td><td>produkty</td><td>Liczba beneficjentów objętych w 2020 roku wsparciem (liczba beneficjentów będących strona lub partnerem umowy o dofinansowanie zadań, lub strona umowy o współpracy) – 7 (zawarto 7 umów na realizację realizacji zadań).</td></tr>
<tr><td>rezultaty</td><td>Poniżej zaprezentowano zestawienie poziomu realizacji wskaźników realizacji poszczególnych zadań w okresie sprawozdawczym:

– Liczba uczestników szkoleń: 9 566
– Liczba szkoleń: 475
– Liczba planów pracy lub planów warsztatów: 4 126
– Liczba stopni rozwoju: 57 160
– Liczba warsztatów specjalistycznych: 327
– Liczba uczestników warsztatów specjalistycznych: 5 604
– Liczba projektów: 10 208
– Liczba uczestników projektów: 175 856
– Stworzenie strategii: 0
– Liczba spotów radiowych: 0</td></tr>
</table>

		– Liczba spotów telewizyjnych: 2 – Liczba programów publicystycznych: 3 – Liczba kampanii medialnych: 2 – Liczba uczestników Programu: 9 132 – Liczba jednostek korzystających ze środków Programu na poziomie gminy lub powiatu: 518 – Liczba jednostek korzystających ze środków Programu na poziomie województwa: 29 – Wypracowanie programów: 0 – Wypracowanie rozwiązań: 0 – spotkania Rady Organizacji Harcerskich: 4 posiedzenia
	oddziaływanie	W wyniku realizacji Programu w 2020 r. organizacjom harcerskim zagwarantowano możliwość stabilnego działania i planowania działań. Uwzględniając skalę oddziaływania ruchu harcerskiego, w wyniku wdrażania Programu uzyskano znaczące oddziaływanie w odniesieniu do kształcenia świadomych, aktywnych i zaangażowanych w życie społeczne i publiczne obywateli (wskazują na to dane w zakresie rezultatów Programu). Stąd wsparcie organizacji harcerskich pozytywnie wpływa na wzmocnienie procesów rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.
Inne pozafinansowe formy wsparcia podmiotów / wolontariuszy, do których adresowane były działania w ramach programów	W ramach pozafinansowych form wsparcia odbyły się wizyty monitorujące u beneficjentów, spotkania kwartalne IZ z beneficjentami, a także spotkania z beneficjentami w zakresie przygotowania sprawozdań cząstkowych, bądź bieżącej obsługi realizowanych zadań, robocze spotkania z koordynatorami ROHiS w organizacjach)	
Liczba podmiotów / wolontariuszy, które objęto wsparciem pozafinansowym	7 podmiotów	

4. REALIZACJA PROGRAMÓW ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO (należy wypełnić załącznik do niniejszego wzoru sprawozdania, odrębnie dla każdego programu)	
Tytuł i podstawa prawna realizowanego programu	**Tytuł:** „Korpus Solidarności - Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030” **Podstawa prawna:** Uchwała nr. 137/2018 Rady Ministrów z dnia 2 października 2018 r w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Korpus Solidarności – Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030”
Opis działań realizowanych w ramach programu	Działania realizowane w roku 2020 ze względu na COVID 19 począwszy od marca miały w przeważającej większości charakter działań zdalnych (m.in. szkolenia, spotkania, debaty, poradnictwo). Zarówno NIW-CRSO jak i Partnerzy Regionalni i Lokalni Programu dostosowywali formułę działań do aktualnych lokalnych ograniczeń wynikających z pandemii. W roku 2020 działania Korpusu Solidarności realizowane były przez Partnerów Regionalnych działających we wszystkich województwach oraz przez siedmiu Partnerów Lokalnych na terenie powiatów, w których prowadzą codzienną działalność. Zrealizowane działania: **Lokalne spotkania promujące Korpus Solidarności** (dla wolontariuszy, koordynatorów i organizatorów wolontariatu). Spotkania miały na celu zainteresowanie Korpusem Solidarności oraz zachęcenie do przystąpienia do programu. Zrealizowano łącznie 160 spotkań, udział w nich wzięły 1644 osoby. Spotkania realizowane były przez Regionalnych i Lokalnych Partnerów programu na terenie 16 województw. Rekrutację prowadzili partnerzy wśród osób i organizacji zainteresowanych przystąpieniem do Korpusu Solidarności. W czasie spotkań przedstawiano założenia programu, działania i oferty jakie adresowane są do poszczególnych uczestników, wyjaśniano istotę wolontariatu długoterminowego oraz obowiązek przepracowania odpowiedniego pensum godzin. Spotkania miały charakter prezentacji i rozmowy z uczestnikami. **Działania edukacyjne dla uczestników** Korpusu Solidarności. Obejmowały one szkolenia podstawowe oraz rozwijające, a ich celem było przygotowanie do wolontariatu oraz wzmocnienie kompetencji uczestników programu. Łącznie zrealizowano 260 szkoleń dla 3350 uczestników. Szkolenia adresowane były do wolontariuszy, organizatorów (tzn. kierownictwa organizacji i instytucji zainteresowanych współpracą z wolontariuszami). Odbywały się w 16 województwach na terenie działania parterów programu. Szkolenia podzielone były na dwa zasadnicze bloki: szkolenia podstawowe oraz rozwijające, w zależności od doświadczenia uczestników. Tematyka szkoleń była zróżnicowana w zależności od potrzeb środowisk lokalnych, m.in.: przygotowanie do wolontariatu w ramach KS, nabycie umiejętności organizacyjnych w zakresie współpracy z wolontariuszami np. rekrutacja, motywowanie, organizowanie pracy wolontariackiej. Organizatorzy wolontariatu zapoznani zostali z zasadami włączania wolontariatu w działania instytucji. Organizacja i prowadzenie szkoleń, rekrutacja uczestników spoczywała w gestii partnerów. Udział w szkoleniach brały osoby, które były zainteresowane przystąpieniem do Korpusu Solidarności. Działania w ramach zadania realizowane były w większości zdalnie z powodu pandemii COVID 19. **Akcje społeczne z udziałem wolontariuszy** promujące wolontariat i Korpus Solidarności. Ze względów epidemicznych format części akcji społecznych został przeformułowany na działanie zdalne. Pozostałe odbywały się w okresie letnim i mogły być zrealizowane w zakładanej formie tj. z bezpośrednim udziałem uczestników. Odbyły się 103 akcje z udziałem 2730 osób na terenie całego kraju realizowane przez Regionalnych i Lokalnych Partnerów programu oraz przez lokalne

koalicje powołane w celu rozwoju wolontariatu w środowisku lokalnym. Celem organizacji akcji była popularyzacja wolontariatu Korpusu Solidarności. Poprzez realizację działań społecznych w przestrzeni miejskiej lub na rzecz wybranych organizacji i placówek partnerzy programu zachęcali do Korpusu Solidarności, prezentowali różnorodność działań jakie można prowadzić w wolontariacie, poprzez dobry przykład i praktyczne działanie rekrutowali do udziału w programie. Tematyka akcji była zróżnicowana w zależności od lokalnych potrzeb i możliwości wynikających z restrykcji pandemicznych. Były to m.in. szycie maseczek ochronnych, produkcja przyłbic ochronnych, sprzątanie świata, działania rekreacyjne dla dzieci, działania porządkowe na rzecz miasta, zbiórki art. higienicznych dla domów pomocy społecznej, wsparcie osób bezdomnych (posiłki, odzież ochronna), przygotowywanie świątecznych kartek okolicznościowych dla seniorów, spotkania okolicznościowe z seniorami. organizacja wydarzeń okolicznościowych np. dzień wolontariusza,

Poradnictwo i konsultacje dla uczestników programu. Działania te miały na celu pomóc wolontariuszom w podejmowaniu wolontariatu, koordynatorom zapewniały wsparcie w tracie współpracy z wolontariuszami, a organizatorom wolontariatu pomagały w tworzeniu programów wolontariackich. Udzielono 533 porad i konsultacji. Wśród najczęściej podejmowanych tematów dominowały: aspekty formalnoprawne wolontariatu w tym ubezpieczenia wolontariuszy, zawieranie umów z wolontariuszami, poradnictwo w zakresie właściwego doboru ofert wolontariatu, radzenie sobie z „wypaleniem zawodowym" w wolontariacie, rekrutacja wolontariuszy. Wolontariuszy interesowało najczęściej jak zacząć wolontariat, jakie działanie wybrać, jakie są obowiązki formalne wolontariusza, jak postępować w sytuacjach zmęczenia i znużenia wolontariatem.

Program benefitowy Karta Wolontariusza. Wdrożono do realizacji założenia Karty Wolontariusza, regulamin i zasady korzystania z systemu szczególnych uprawnień przysługujących członkom Korpusu. Opracowano aplikację na urządzenia mobilne do obsługi Karty Wolontariusza. Kontynuowano działania zmierzające do pozyskania Partnerów Karty Wolontariusza Korpusu Solidarności, a mianowicie dokonano segmentacji rynku instytucji, które mogą zaoferować benefity dla wolontariuszy – m.in. instytucje kultury, instytucje ochrony przyrody, spółki skarbu państwa. Przygotowano do tych instytucji zaproszenia do udziału w programie karty. W odpowiedzi zaplanowano spotkania z przedstawicielami ww. instytucji w celu omówienia szczegółów współpracy. Do grona partnerów karty dołączyły w minionym roku: Pomorska Strefa Ekonomiczna, Biuro Programu „Niepodległa", Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, Muzeum Narodowe w Krakowie. Działania w ramach zadania wstrzymała pandemia COVID 19. Podobne działania będą kontynuowane w roku 2021.

Ambasadorzy Korpusu Solidarności. Przygotowano koncepcję programu „Ambasadorów Korpusu Solidarności" - osobistości publicznych z różnych dziedzin życia, rozpoznawalnych ze względu na swoją działalność publiczną i zawodową, których łączy chęć wspólnego działania na rzecz wspierania i promocji wolontariatu w Polsce. We współpracy z Biurem Prawnym przygotowano porozumienie z Ambasadorem. Wystosowano zaproszenia do udziału w programie. Działania w ramach zadania wstrzymała pandemia COVID 19. Podpisano porozumienie z Janem Melą, który został Ambasadorem Korpusu Solidarności.

Debaty wolontariackie poruszające tematy związane z aktywnością wolontariacką, Cykl debat tematycznych o wolontariacie i jego otoczeniu, pod wspólnym tytułem: „Debaty Wolontariackie" to spotkania otwarte dla wszystkich zainteresowanych organizatorów wolontariatu. Służyły pogłębianiu wiedzy na temat wolontariatu, dyskusji na tematy ważne dla lokalnego wolontariatu, wymianie poglądów. Odbyły się 34 debaty z udziałem 1470 uczestników. Organizowane były na terenie działań prowadzonych przez partnerów programu (16 województw). Ich

	tematyka była zróżnicowana i odpowiadała potrzebom środowisk lokalnych lub dotykała tematów ogólnych. W debatach brali udział wolontariusze, koordynatorzy wolontariatu, osoby zainteresowane przystąpieniem do Korpusu, przedstawiciele instytucji, które chcą rozpocząć współpracę z ochotnikami. Dyskutowano m.in. nt. roli koordynatora w organizacji wolontariatu, prowadzenia nowoczesnych działań promocyjnych i rekrutacyjnych adresowanych do wolontariuszy, możliwości zwiększenia udziału seniorów w wolontariacie, poruszano temat komunikacji i dialogu z wolontariuszami w dobie nowych technologii. Działania w ramach zadania realizowane były w większości zdalnie z powodu pandemii COVID 19. **Staże rozwojowe dla koordynatorów - indywidualne i/lub grupowe.** Zrealizowano staże dla 64 koordynatorów wolontariatu. Staże mogły mieć formę indywidualną lub grupową. Dzięki stażom i wizytom studyjnym doświadczeni koordynatorzy wolontariatu, którzy posiadają wieloletnią praktykę w tym zakresie, służyli pomocą ekspercką mniej doświadczonym lub początkującym koordynatorom wolontariatu. Organizatorzy stażu tj. organizacje pozarządowe oraz placówki publiczne (instytucje kultury, ośrodki pomocy społecznej) w tracie stażu zapoznawały mniej doświadczonych koordynatorów z zasadami efektywnej rekrutacji, motywowania wolontariuszy, prowadzenia działań promocyjnych, radzenia sobie z trudnymi relacjami z wolontariuszami. Interesujące dla stażystów były kwestie formalne organizacji wolontariatu (umowy, ubezpieczenia wolontariuszy, zwrot kosztów związanych z wolontariatem) jak również dokumentacja wolontariatu m.in. karty pracy wolontariuszy, formularze rekrutacyjne, materiały szkoleniowe dla wolontariuszy. **Szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności.** Warsztaty były okazją do zdobycia podstawowej wiedzy w tym zakresie lub miały formę spotkań w czasie których doświadczeni praktycy wymieniali się doświadczeniem, inspirowali do działania mniej doświadczonych kolegów, tworzyli plany wspólnych lokalnych inicjatyw. Zrealizowano 44 szkolenia, w których udział wzięło 343 nauczycieli. Szkolenia realizowane były w 16 województwach, w których działają partnerzy programu. Adresowane były do nauczycieli – opiekunów szkolnych form wolontariatu ze szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Rekrutację prowadzili partnerzy, wysyłając zaproszenia do lokalnych szkół. W czasie szkoleń prezentowano podstawowe zasady organizacji szkolnego wolontariatu i współpracy ze środowiskiem lokalnym. Istotnym elementem niemal każdego szkolenia były poruszane kwestie organizacyjne i formalnoprawne szkolnego wolontariatu. **Lokalne spotkanie branżowe dotyczące różnych obszarów wolontariatu.** Działania w tym zakresie miały na celu zintegrować organizatorów wolontariatu zajmujących się tą samą „dziedzina wolontariatu" w środowiskach lokalnych. Zrealizowano 46 spotkań dla 389 osób. w 16 województwach. Dominującymi dziedzinami, w których odbywały się spotkania były: pomoc społeczna, kultura, dzieci i młodzież, seniorzy. Uczestnicy wymieniali się doświadczeniem w organizacji działań na rzecz wybranych grup, wskazywali rozwiązania jakie stosują przy prowadzeniu wolontariatu, nierzadko kreślili plany wspólnych działań w środowisku lokalnym. Działania w ramach zadania realizowane były w większości zdalnie z powodu pandemii COVID 19. **Standaryzacja działań, certyfikacja organizacji spełniających standardy organizacji wzorowo współpracującej z wolontariuszami.** System Certyfikacji organizatorów wolontariatu Korpusu Solidarności pt. „Miejsce Przyjazne Wolontariuszom". Od podstaw opracowano pilotażowy system certyfikacji organizatorów wolontariatu Korpusu Solidarności. Celem certyfikacji jest wyróżnianie Organizatorów wolontariatu - członków KS (organizacji pozarządowych i instytucji publicznych), które prowadzą profesjonalną działalność w zakresie współpracy z wolontariuszami, zgodnie z założeniami programu, przepisami prawa i powszechnie obowiązującymi zasadami zarządzania wolontariatem. W proces certyfikacji zaangażowani byli eksperci z organizacji Partnerskich KS oraz pracownicy NIW. W okresie letnim przeprowadzono etap testowania procesu oraz przeszkolono 39

	„certyfikatorów" procesu - przedstawicieli Partnerów Regionalnych KS, którzy bezpośrednio współpracują z organizacjami, które chcą podjąć się certyfikacji. Proces certyfikacji zorganizowany został w oparciu o regulamin certyfikacji oraz formularze w systemie Webankiet, i składa się z 3 etapów. Etap 1: test dla organizatorów przystępujących do certyfikacji KS; ·Etap 2: test, który uzupełnia certyfikator w oparciu o przeprowadzony z Organizatorem wywiad i wypełniony przez niego test w etapie 1; Etap 3: rekomendacje, które przedstawia certyfikator i przekazuje do akceptacji NIW-CRSO. W drugiej połowie roku certyfikacja miała swoją pilotażową edycję dla wszystkich zainteresowanych podmiotów, które przystąpiły do Korpusu Solidarności. Promocję certyfikacji prowadzili Partnerzy KS, informacja znajduje się również na stronie programu. Po edycji pilotażowej zebraliśmy rekomendacje na optymalizację całego procesu, co zostało zaplanowane w pierwszym kwartale br. Do procesu przystąpiły 103 podmioty, m.in.: organizacje pozarządowe, szkoły, domy pomocy społecznej, instytucje kultury. 83 uzyskały certyfikat ważny 2 lata, 2 organizacje nie otrzymały pozytywnej rekomendacji mimo ukończenia certyfikacji, pozostałe 18 placówek poprzestało na 1 lub 2 etapie. **Konkurs „Wolontariusz Roku Korpusu Solidarności", „Koordynator Roku Korpusu Solidarności".** Konkursy promują wartościowe postawy społeczne, ukazują różnorodność wolontariatu, podkreśla dokonania wolontariuszy oraz zaangażowanie w organizację wolontariatu wśród koordynatorów wolontariatu. Konkurs ma za zadanie podkreślenie dorobku wolontariuszy (grup wolontariackich) ważnej roli, jaką pełnią w organizacji wolontariatu koordynatorzy oraz uhonorowanie laureatów. W konkursie mógł wziąć udział każdy, kto przystąpił do Korpusu Solidarności. Sylwetki laureatów zostaną zaprezentowane w czasie Gali Wolontariatu (drugi kwartał 2021 roku), a także przedstawimy je w serwisach internetowych i mediach społecznościowych Korpusu Solidarności i NIW-CRSO. W konkursie udział wzięło blisko 80 wolontariuszy i 50 koordynatorów wolontariatu. Laureaci eliminacji regionalnych (wojewódzkich) spotkali się na etapie ogólnopolskim, w którym kapituła konkursu wybrała zwycięzców I, II i III miejsca wśród wolontariuszy i koordynatorów oraz przyznała jedno wyróżnienie. **Spotkania lokalnych koalicji wolontariatu, powołanych w celu rozwoju wolontariatu w środowisku lokalnym.** Regionalni Partnerzy Programu inicjowali działania zmierzające do rozwoju wolontariatu w środowisku lokalnym. Były to inicjatywy promujące wolontariat, wprowadzające wolontariat do lokalnych instytucji, wspólne przedsięwzięcia wolontariackie środowiska lokalnego. Odbyło się 81 spotkań lokalnych koalicji. Działają one w miejscach, w których funkcjonują partnerzy programu (16 województw). Koalicje miały różny charakter i cel działania. Były to zarówno koalicje „branżowe", które skupiały się na poszukiwaniu rozwiązań wolontariatu istotnych dla konkretnej grupy, koalicje mieszane, w skład których wchodzili przedstawiciele środowiska lokalnego (NGO, samorząd, kościół, instytucje publiczne) chcące działać na rzecz wolontariatu w danym środowisku lokalnym. Działania w ramach zadania realizowane były w większości zdalnie z powodu pandemii COVID 19. **Przygotowanie kadry trenerskiej współpracującej z KS.** Przeprowadzone zostało 2 dniowe szkolenie stacjonarne dla nowej grupy 18 trenerów Programu KS. Osoby te rekrutowane były spośród 7 nowych lokalnych parterów programu i jednego partnera regionalnego. Szkolenie prowadzili doświadczeni trenerzy z zespołu trenerskiego, funkcjonującego w Programie Korpus Solidarności od 2019 roku. Szkolenie trenerów Korpusu ma na celu podwyższenie umiejętności osób związanych z Programem i wyrównanie kompetencji z zakresie prowadzenia szkoleń i spotkań dla różnych grup odbiorców oraz doboru różnorodnych metod szkoleniowych. Zakres przekazywanej wiedzy na szkoleniu to: zapoznanie uczestników z Programem Korpus Solidarności w tym omówienie szczegółowo założeń organizacyjnych i

programowych dotyczących edukacji w Korpusie Solidarności.

Zrealizowano również Szkolenie on-line dla trenerów Korpusu Solidarności i pracowników NIW o tematyce „Umiejętność pracy on-line". Przygotowania grupy trenerskiej do prowadzania skutecznych i efektywnych szkoleń metodami zdalnymi stało się koniecznością w sytuacji przedłużającej się pandemii. Szkolenie wynikało z pilnej potrzeby przejścia na metody pracy zdalnej, do których nasi trenerzy nie byli w pełni przygotowani. Celami szkolenia było: dostosowanie sposobu prowadzenia szkoleń do pracy zdalnej z wykorzystaniem nowych technologii, poznanie i biegłe stosowanie narzędzi dostępnych online, umiejętności aktywizowania uczestników trakcie stosowania różnych form online. W szkoleniu udział wzięło 80 osób. Uczestnicy podzieleni zostali na kilka grup pracujących w różnym czasie.

Przygotowanie materiałów edukacyjnych o wolontariacie dla wolontariuszy i koordynatorów Korpusu Solidarności

W roku 2020 wyprodukowane zostały filmy edukacyjne o wolontariacie w formie graphic recording, z tekstami lektorskimi, udźwiękowieniem. Powstała seria 10 filmów edukacyjnych – instruktażowych nt. wolontariatu. Łącznie powstało 37 minut materiału edukacyjnego w formie animacji poklatkowej. Materiały kierowane są do uczestników Korpusu Solidarności, w szczególności grupy wolontariuszy i koordynatorów wolontariatu, ale też wszystkich zainteresowanych wolontariatem – odwiedzających stronę www programu.

Serwis kojarzeniowy / platforma kojarzeniowa ułatwiająca poszukiwanie miejsc aktywności dla wolontariuszy - utrzymanie, rozwój. W minionym roku rozpoczęto wewnętrzny audyt Systemu Obsługi Wolontariatu, w wyniku, którego opracowano kierunki rozwoju systemu. W toku prac zwiększono funkcjonalność działania niemal wszystkich elementów systemu oraz poprawiono szatę graficzną. Dodano zakładkę poświęconą Karcie Wolontariusza i przebudowano generator porozumień wolontariackich, uzupełniono system o element certyfikacji dla organizacji i konto Partnera KS, zbudowano od nowa tabelę z danymi godzin, aby była funkcjonalna dla użytkowników oraz dodano licznik przepracowanych godzin dedykowany dla każdego wolontariusza, a dla koordynatora licznik z podsumowaniem jego akceptacji godzin. W toku prac powstało także multikonto organizacji, które pozwala obsłużyć organizacje posiadające więcej niż jednego koordynatora. Zbudowany na nowo został system automatycznych powiadomień mailowych, które system wysyła do użytkowników. Dalsze prace rozwojowe są planowane w roku 2021.

Równolegle do prowadzonych prac nad wersją „desktop" realizowany był projekt utworzenia systemu SOW w formie aplikacji mobilnej dostępnej na dwa najbardziej popularne systemy operacyjne w smartfonach (Android oraz iOS). Udostępnienie aplikacji SOW planowane jest na pierwszy kwartał 2021 roku. Obecnie z SOW korzysta: 981 wolontariuszy, którzy oferują 2792 oferty pomocy oraz 369 organizacji, które przygotowały 587 ofert pracy dla wolontariuszy.

Wybór Partnerów Regionalnych i Lokalnych Korpusu Solidarności. Rozstrzygnięto konkurs na wybór partnera regionalnego programu w woj. lubuskim oraz konkurs na wybór partnerów lokalnych Programu. W konkursie na wybór partnerów lokalnych wpłynęło 18 ofert. Do realizacji skierowano 7 ofert. W konkursie regionalnym w woj. lubuskim wpłynęły 2 oferty. Wybrano do realizacji 1 ofertę**.**

Współpraca z partnerami programu - spotkania sieciujące, obsługa, analiza działań. Partnerzy programu wzięli udział w 3 spotkaniach online. Poruszano tematykę realizacji działań w czasie pandemii COVID 19, dostosowania działań wolontariackich do lokalnych potrzeb wynikających z pandemii.

Zaangażowanie Korpusu Solidarności w działania na rzecz wsparcia osób i środowisk dotkniętych skutkami pandemii COVID 19. Działania realizowane w

	okresie marzec – grudzień 2020 koordynowane były przez **23 Partnerów** Regionalnych i Lokalnych Korpusu Solidarności (organizacje pozarządowe) oraz przez Biuro Programu Korpus Solidarności w NIW-CRSO. Wsparcie realizowane było na terenie **16 województw**. W działania zaangażowanych było łącznie **1 804 wolontariuszy** Korpusu Solidarności i wolontariuszy, którzy podjęli ad hoc współpracę z Korpusem na fali pomocy w ramach pandemii. Podjęto współpracę z **123 podmiotami** - jednostkami samorządu terytorialnego, lokalnymi instytucjami pomocy społecznej (MOPS, MOPR, OPS, DPS) instytucjami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi, szkołami oraz szkołami wyższymi. Opracowano i zrealizowano **18 unikalnych działań – projektów.** Większość z nich z racji swojej uniwersalności i powtarzających się podobnych potrzeb na terenie całego kraju, realizowana była w kilkunastu lokalizacjach np. wsparcie seniorów w zaspokajaniu potrzeb życia codziennego, szycie maseczek, obsługa i koordynacja lokalnego wolontariatu. Przykładowe projekty realizowane w ramach zadania: wsparcie osób niesamodzielnych i seniorów w tym m.in. robienie zakupów, wyprowadzanie psa, rozmowy przez telefon, dowóz paczek żywnościowych, pomoc w pilnych codziennych sprawach (Elbląg, Ełk, Lublin, Suwałki, Rzeszów, Szczecin, Nowy Sącz, Gdańsk, Tomaszów Lubelski), kolportaż ulotek organizacji świadczących pomoc, informacje dotyczące bezpiecznych zachowań podczas pandemii). (Suwałki), pozyskanie i przekazanie bezpłatnie środków higienicznych (kremów do rąk oraz żeli do kąpieli) dla personelu medycznego (Suwałki, Lublin), szycie i dystrybucja maseczek i przyłbic ochronnych. (Elbląg, Ełk, Lublin, Suwałki, Rzeszów, Nowy Sącz, Gdańsk, Wałbrzych, Gdańsk), pisanie listów do mieszkańców domów pomocy społecznej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej (Suwałki), przygotowanie i przekazanie symbolicznych koszyczków wielkanocnych do samotnych osób, szpitali, DPS-ów. (Suwałki), przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu Covid-19 wśród osób bezdomnych i skrajnie ubogich (dystrybucja maseczek i środków ochrony osobistej, edukacja, dystrybucja witamin i suplementów) (Lublin) **Poradniki online dla organizatorów wolontariatu i wolontariuszy pomagających w czasie COVID 19.** Zespół programu opracował w marcu 2020 r. dwa poradniki w wersji on-line: jeden skierowany do wolontariuszy, drugi do koordynatorów i organizatorów wolontariatu, zamierzających rozpocząć lub już zaangażowanych w działania wolontariackie w czasie pandemii. Poradniki powstały z myślą o wyposażeniu koordynatorów i wolontariuszy w praktyczne wskazówki, poparte doświadczeniami krajowymi oraz krajów europejskich, w zakresie organizacji i zaangażowania się w wolontariat w sytuacjach zagrożenia epidemiologicznego. Poradniki zostały udostępnione na stronie www.korpussolidarnosci.gov.pl Tematyka poradnika dla wolontariuszy obejmowała m.in. zagadnienia: gdzie i jak poszukiwać wolontariatu w czasie pandemii, świadczenie wolontariatu w czasie pandemii, bezpieczne pomaganie, dbanie o siebie. Tematyka poradnika dla organizatorów wolontariatu obejmowała analizę potrzeb i zadań dla wolontariuszy pod kątem pandemii, badanie ryzyka i eliminowanie zagrożeń, zasady rekrutacji do wolontariatu w czasie pandemii, przygotowanie wolontariuszy do wolontariatu, rola koordynatora wolontariatu i komunikacji w czasie pandemii. Ograniczenia wynikające z sytuacji zdrowotnej spowodowały, że działania monitorująco – kontrolne miały w przeważającej większości charakter zdalny. Jedynie w styczniu 2020 zorganizowane zostało spotkanie z partnerami lokalnymi, w czasie którego omówiono zasady i formy współpracy z NIW, metody monitoringu prowadzonych działań. Monitoring działań partnerów opierał się przede wszystkim na bieżącej współpracy opiekunów ze strony biura programu skierowanych do kontaktów z partnerami. W ramach współpracy analizowano bieżące działania, rozstrzygano wątpliwości, kreślono plany kolejnych działań w otoczeniu partnera. Ze strony biura programu Korpus Solidarności 5 opiekunów – pracowników NIW pozostawało w kontakcie z 23 organizacjami partnerskimi.

	W kwietniu zorganizowano w trybie online spotkanie ze wszystkimi partnerami w czasie, którego dokonano przeglądu działań i możliwości dalszej realizacji zadań w sytuacji narastającej pandemii. Opracowano zalecenia i wytyczne do dalszych działań dostosowując je do aktualnych możliwości wynikających z restrykcji zdrowotnych. W czerwcu rozesłano do partnerów ankiety, w których pytaliśmy o stopień realizacji zadań, występujące trudności i dobre przykłady stosowanych rozwiązań, ocenialiśmy dotychczasową współpracę z NIW-CRSO. Zebrany materiał posłużył do przygotowania II części ewaluacji on-going programu, o której wspomniano wcześniej. W listopadzie odbyło się kolejne spotkanie online, które służyło analizie działań prowadzonych w IV kwartale, podsumowaniu dotychczasowych działań wynikających z dwuletniej współpracy oraz przygotowaniu organizacji do złożenia sprawozdań.

Liczba podmiotów objętych wsparciem finansowym (wraz z łączną kwotą przyznanych dotacji)[14]	**Średnia kwota dofinansowania projektu**	**Mediana kwoty dofinansowania projektu**
23 (3 071 146,28)	133 528,10	174 360,00

Łączna liczba złożonych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (projektów)		**Liczba zaakceptowanych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (wraz z łączną kwotą rozliczonej dotacji)**
terminowo	**nieterminowo**	
22	1	w trakcie analizy sprawozdań

Liczba podmiotów wobec których wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie: zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, w nadmiernej wysokości, pobranej nienależnie
nie dotyczy

	Źródło finansowania programu	**Kwota środków przeznaczona na realizację programu w okresie danego roku**	**Kwota środków faktycznie wydatkowanych**	**Kwota środków niewydatkowanych, wraz z uzasadnieniem**
Finansowanie programu	FWRSO	3 213 000,00 zł	2 862 984,59 zł	350 015,41 zł (11%) W tym: 7 478,90 zł –kwota niewydatkowana w związku ze złożeniem przez 9

[14] Przyznane dotacje oznaczają wysokość dotacji, które w 2019 roku przyznano organizacjom w postępowaniu konkursowym i podpisano umowy, obejmujące cały okres realizacji zadania (lata 2019-2020) oraz dotacje, które przyznano w roku 2020 kolejnym organizacjom w postępowaniu konkursowym i podpisano umowy, obejmujące okres realizacji zadania w roku 2020.

				wnioskodawców ubiegających się o wybór na partnera programu wniosków konkursowych z budżetem mniejszym niż maksymalna wys. dotacji przewidziana regulaminami konkursów. 333 535,51 zł - ze względu na pandemię COVID 19 mniejsze niż zakładano koszty działań bieżących m.in. w tym: rezygnacja z organizacji spotkań stacjonarnych w Warszawie z partnerami i uczestnikami programu - 263 535,51, zł w tym koszty noclegów, wyżywienia, przygotowania materiałów edukacyjnych; - brak możliwości organizacji Gali Wolontariatu (uroczystego koncertu kończącego konkursy na wybór wolontariusza i koordynatora roku KS) - 70 000,00 zł 9 001,00 zł - Niższe o 9 001,00 zł koszty rozbudowy i utrzymania Systemu Obsługi Wolontariatu. Wynikały one z rezygnacji z wykonania części prac rozwojowych, których zakres i funkcjonalność w opinii użytkowników serwisu powinny zostać zweryfikowane i dostosowane do aktualnych wymagań jakie stawia sytuacja związana z COVID19

<table>
<tr><th rowspan="2">Kontrola</th><th>Liczba kontroli planowych</th><th>Liczba kontroli przeprowadzonych w ramach programu</th><th>Liczba kontroli w trybie uproszczonym</th></tr>
<tr><td>nie dotyczy</td><td>nie dotyczy</td><td>nie dotyczy</td></tr>
<tr><td>Stopień realizacji wskaźników określonych dla Programu</td><td colspan="3">W roku 2020 zakładano wskaźnik realizacji działań odnoszący się do wsparcia finansowego podmiotów na poziomie 23 (Partnerzy Regionalni – 16 i Lokalni – 7 Programu). Wskaźnik został osiągnięty.

Realizacja pozostałych wskaźników określonych w programie w perspektywie lat 2018 – 2030 przebiegała zgodnie z harmonogramem. Wskaźniki te nie są zdefiniowane w skali roku, a w ujęciu globalnym na koniec realizacji programu tj. w 2030 roku.</td></tr>
<tr><td>Opis efektów programu</td><td>produkty</td><td colspan="2">Produkty powstałe w wyniku zrealizowanych działań tożsame są ze wskaźnikami zdefiniowanymi w programie Korpus Solidarności

Cel operacyjny:

Wzrost liczby wolontariuszy angażujących się w sposób trwały w działania wolontariatu długoterminowego

1. Wolontariusze - uczestnicy szkoleń i spotkań edukacyjnych - 3545 uczestników
2. Szkolenia i spotkania edukacyjne dla wolontariuszy – 245 wydarzeń
3. Wolontariusze, którzy przystąpili do Korpusu Solidarności – 981 osób
4. Oferty prac dla wolontariuszy opublikowane w serwisie kojarzeniowym Korpusu Solidarności - 587 ofert
5. Użytkownicy uprawnieni do korzystania z „Karty Wolontariusza” - 189 osób
6. Partnerzy Karty Wolontariusza, którzy rozpoczęli współpracę z programem - 7 partnerów
7. Wolontariusze uprawnieni do korzystania z „bonów edukacyjnych” tzn. formy wsparcia dla najbardziej aktywnych wolontariuszy - 189 osób
8. Wolontariusze uprawnieni do realizacji autorskich projektów wolontariackich - 189 osób
9. Akcje wolontariackie promujące wolontariat i zachęcające do udziału w programie - 103 akcje

Cel operacyjny:

Wzrost skuteczności działania koordynatorów wolontariatu w organizacjach współpracujących z wolontariuszami

Koordynatorzy - uczestnicy szkoleń i spotkań edukacyjnych - 2834 osób

Szkolenia i spotkania edukacyjne dla koordynatorów – 154 wydarzeń

Koordynatorzy korzystający z serwisu kojarzeniowego (SOW) -</td></tr>
</table>

		369 osób Oferty pomocy ze strony wolontariuszy dostępne dla organizacji zgromadzone w serwisie SOW – 2792 oferty Organizacje deklarujące wdrażanie standardów działania - 369 organizacji i placówek Cel operacyjny: Zwiększenie liczby **organizatorów wolontariatu** współpracujących w sposób długoterminowy z wolontariuszami oraz rozwijających wspólnie z Instytucją Zarządzającą lokalną politykę w zakresie funkcjonowania wolontariatu 1. Placówki rozpoczynające realizację programu wolontariatu długoterminowego - 369 placówek; 2. Szkolenia i spotkania edukacyjne dla organizatorów wolontariatu - 146 wydarzeń; 3. Organizatorzy - uczestnicy szkoleń i spotkań edukacyjnych dla organizatorów – 1350 osób; 4. Spotkania lokalnych, branżowych sieci współpracy koordynatorów wolontariatu - 46 spotkań; 5. Zespoły doradcze współpracujące z Biurem Programu Korpus Solidarności: 2 zespoły. Zespół ds. standaryzacji i certyfikacji działań organizatorów wolontariatu (6 osób); Zespół ds. Szkolnego Wolontariatu Korpusu Solidarności (11 osób). Cel operacyjny: Pozytywna zmiana postrzegania wolontariatu i wzrost świadomości **otoczenia** w zakresie zasad organizowania wolontariatu i włączania się obywateli w działania ochotnicze 1. Kampanie promocyjne i wizerunkowe - 1 kampania; 2. Użytkownicy serwisu informacyjnego i kojarzeniowego - 1350 osób; 3. Projekty lokalnych koalicji wolontariackich - 44 projekty; 4. Środowiska lokalne wdrażające plany rozwoju wolontariatu, sieci lokalnych porozumień - 23 środowiska.
	rezultaty	Rezultaty prowadzonych działań tożsame są z ww. produktami (wskaźnikami) określonymi dla programu.
	oddziaływanie	Oddziaływanie rozumiane jako wpływ podjętych działań na zmianę społeczną w środowisku wolontariuszy i organizatorów wolontariatu, możliwe będzie do oceny w roku 2021 po dokonaniu ewaluacji cząstkowej na koniec pierwszego okresu realizacji programu 2019-2020.

Inne pozafinansowe formy wsparcia podmiotów/wolontariuszy, do których adresowane były działania w ramach programów	Formy wsparcia i oddziaływania pozafinansowego określone w sprawozdaniu powyżej w pkt. *Opis działań realizowanych w ramach programu*.
Liczba podmiotów/wolontariuszy, które objęto wsparciem pozafinansowym	Liczba podmiotów, które objęto wsparciem pozafinansowym określona w sprawozdaniu powyżej w pkt. *Opis działań realizowanych w ramach programu*

4. REALIZACJA PROGRAMÓW ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO (należy wypełnić załącznik do niniejszego wzoru sprawozdania, odrębnie dla każdego programu)	
Tytuł i podstawa prawna realizowanego programu	**Tytuł:** „Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030” **Podstawa prawna:** Uchwała Rady Ministrów nr 77/2020 z dnia 18 czerwca 2020 r. zmieniona uchwałą nr 128/2020 z dnia 15.09.2020 oraz zmienioną uchwałą nr 174/2020 z dnia 26.11.2020 roku w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030”.
Opis działań realizowanych w ramach programu	Głównym celem Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030 (dalej „PWRUL”) jest rozwój edukacji dorosłych w formie grundtvigiańskich uniwersytetów ludowych: • umożliwiających rozwój osobisty, zawodowy i zwiększenie aktywności obywatelskiej, • wpływających na rozwój społeczności lokalnych, • oddanych zachowywaniu oraz przekazywaniu tradycji i dziedzictwa narodowego, przez wzmacnianie potencjału instytucjonalnego placówek, podnoszenie jakości ich działalności programowej, zwiększanie zasięgu i dostępności ich oferty edukacyjnej oraz wsparcie działań zmierzających do zapewnienia uniwersytetom ludowym trwałej podmiotowości w polskim systemie edukacji. Program ma również dwa cele szczegółowe. Cel 1 zakłada Rozwój instytucjonalny uniwersytetów ludowych i zwiększenie liczby placówek, a cel 2 Rozwój oferty edukacyjnej oraz społecznego oddziaływania uniwersytetów ludowych. Program jest wdrażany w ramach pięciu priorytetów: • Priorytet 1 zakłada wsparcie infrastrukturalne i programowe działających uniwersytetów ludowych, prowadzących kursy stacjonarne z wykorzystaniem bazy internatowej lub kursy niestacjonarne. Pochodzące z programu środki posłużą do rozwoju organizacji oraz efektywniejszej realizacji ich działalności statutowej poprzez m.in. podnoszenie umiejętności i kwalifikacji osób prowadzących zajęcia, zakup sprzętu i wyposażenia oraz podnoszenie standardów zarządzania. • W ramach 2 priorytetu o wsparcie mogą wnioskować organizacje, które planują uruchomić nową placówkę prowadząca działalność oświatową i wychowawczą w myśl zasad metodologii grundvigiańskiej oraz te, które zamierzają reaktywować działalność wcześniej istniejącego uniwersytetu ludowego. • Priorytet 3 zakłada udzielenie wsparcia sieciom i federacjom organizacji obywatelskich działających w formule uniwersytetów ludowych, • W ramach Priorytetu 4 o wsparcie mogą ubiegać się podmioty (w tym lokalne partnerstwa z udziałem uniwersytetów ludowych), których zadaniem będzie tworzenie i rozwój oferty w zakresie edukacji obywatelskiej. • Priorytet 5 – Pomoc Techniczna. W 2020 roku przeprowadzono następujące zadania: Biuro Programów Tematycznych tuż po przyjęciu programu przez Radę Ministrów przeprowadziło 6 lipca 2020 roku spotkanie konsultacyjne poświęcone regulaminowi PWRUL, Edycja 2020 w którym wzięli udział przedstawiciele funkcjonujących w Polsce uniwersytetów ludowych. Projekt Regulaminu Konkursu PWRUL, edycja 2020 został przedstawiony do

	konsultacji publicznych w okresie od 11 września do 17 września 2020 roku. 10 uwag w ramach konsultacji społecznych zgłosiło 5 organizacji. Następnie Regulamin konkursu PWRUL, edycja 2020 został zatwierdzony uchwałą nr 15/2020 z dnia 28 września 2020 roku przez Radę NIW-CRSO. Nabór wniosków w ramach Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030 został ogłoszony 29 września i trwał do 26 października 2020 roku. W ramach naboru w ramach Priorytetów 1-4 programu zostało łącznie złożonych 213 wniosków, z tego w Priorytecie 1 - 14 wniosków, Priorytecie 2 - 145 wniosków, Priorytecie 3 - 2 wnioski, natomiast w Priorytecie 4 - 52 wnioski. Wszystkie złożone wnioski uzyskały pozytywną ocenę formalną i zostały skierowane do oceny merytorycznej. W wyniku oceny merytorycznej zatwierdzono do realizacji łącznie 38 wniosków, z tego w Priorytecie 1 – 11 wniosków, w Priorytecie 2 – 14 wniosków, w Priorytecie 3 – 2 wnioski oraz w Priorytecie 4 – 11 wniosków. Do końca 2020 roku podpisano z beneficjentami 16 umów. Naborowi wniosków towarzyszył cykl działań informacyjnych, w ramach których przygotowano podręcznik i zestaw najczęściej zadawanych przez wnioskodawców pytań wraz z odpowiedziami. Biuro Programów Tematycznych przeprowadziło również dwa webinaria dla potencjalnych wnioskodawców zainteresowanych złożeniem wniosku w ramach programu (7 października 2020 roku Priorytety 1 i 2, 12 października 2020 roku Priorytet 4). Potencjalni wnioskodawcy mogli również zadawać pytania za pośrednictwem skrzynki ul@niw.gov.pl, albo dzwonić na infolinię. Przeprowadzono również zdalne szkolenie ekspertów oceniających wnioski w programie (26 października 2020 roku) oraz przygotowano dla nich podręcznik. W dniu 20 listopada 2020 r podpisana została umowa pomiędzy Skarbem Państwa – Kancelarią Prezesa Rady Ministrów a NIW-CRSO w sprawie przekazania dotacji celowej na realizację zadania zarządzania PWRUL. W dniach 17 lipca - 7 sierpnia 2020 r. odbył się nabór kandydatów z organizacji obywatelskich do Komitetu Sterująco-Monitorującego PWRUL, w ramach którego wpłynęło do NIW-CRSO 20 zgłoszeń, z czego 14 osób spełniło wymogi formalne. Uchwałą nr 16/2020 z dnia 25 października Rada NIW-CRSO zarekomendowała Przewodniczącemu Komitetu do spraw Pożytku Publicznego 6 przedstawicieli organizacji obywatelskich mających wejść w skład Komitetu Sterująco-Monitorującego koordynującego Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030. Z uwagi na późne rozpoczęcia programu w roku 2020 Ze środków Pomocy Technicznej programu sfinansowano wyłącznie koszty związane z oceną merytoryczną, w której brało udział 20 ekspertów.

Liczba podmiotów objętych wsparciem finansowym (wraz z łączną kwotą przyznanych dotacji[15])	**Średnia kwota dofinansowania projektu**	**Mediana kwoty dofinansowania projektu**
38 (23 693 148,03)	623 504,00	119 068,00

Łączna liczba złożonych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (projektów)		**Liczba zaakceptowanych sprawozdań z realizacji zadań publicznych (wraz z łączną kwotą rozliczonej dotacji)**
terminowo	**nieterminowo**	
0	0	0

[15] Przyznane dotacje – oznaczają wysokość dotacji, które w 2020 roku przyznano poszczególnym organizacjom, obejmujące cały okres realizacji projektu/zadania.

<table>
<tr><th colspan="5">Liczba podmiotów wobec których wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie: zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, w nadmiernej wysokości, pobranej nienależnie</th></tr>
<tr><td colspan="5">0</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Finansowanie programu</td><td>Źródło finansowania programu</td><td>Kwota środków przeznaczona na realizację programu w okresie danego roku</td><td>Kwota środków faktycznie wydatkowanych</td><td>Kwota środków niewydatkowanych, wraz z uzasadnieniem</td></tr>
<tr><td>dotacja celowa (dotacje) i podmiotowa (pomoc techniczna)</td><td>9 000 000,00</td><td>1 949 463,00</td><td>Niewykorzystane środki 734 230 zł (dotacje) oraz 225 900 zł z Pomocy technicznej programu zł.

Niepełne wykorzystanie zaplanowanych w ramach pomocy technicznej środków spowodowane było późnym uruchomieniem programu oraz brakiem możliwości zorganizowania spotkań informacyjnych z powodu epidemii COVID-19</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Kontrola</td><td colspan="2">Liczba kontroli planowych</td><td>Liczba kontroli przeprowadzonych w ramach programu</td><td>Liczba kontroli w trybie uproszczonym</td></tr>
<tr><td colspan="2">0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Stopień realizacji wskaźników określonych dla Programu</td><td colspan="4">Nie dotyczy – Program nie był wdrażany w zakresie umożliwiającym osiąganie produktów.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Opis efektów programu</td><td>produkty</td><td colspan="3">Nie dotyczy – Program nie był wdrażany w zakresie umożliwiającym osiąganie produktów.</td></tr>
<tr><td>rezultaty</td><td colspan="3">Nie dotyczy – Program nie był wdrażany w zakresie umożliwiającym osiąganie produktów.</td></tr>
<tr><td>oddziaływanie</td><td colspan="3">Nie dotyczy – Program nie był wdrażany w zakresie umożliwiającym osiąganie produktów.</td></tr>
<tr><td>Inne pozafinansowe formy wsparcia podmiotów / wolontariuszy, do których adresowane były działania w ramach programów</td><td colspan="4">W ramach pozafinansowych form wsparcia webinaria informacyjne dla potencjalnych wnioskodawców zainteresowanych uzyskaniem wsparcia w ramach programu. Przygotowano podręcznik oraz odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. Uruchomiono skrzynkę kontaktową ul@niw.gov.pl oraz infolinię</td></tr>
</table>

Liczba podmiotów / wolontariuszy, które objęto wsparciem pozafinansowym	Trudna do oszacowania.